Nr. 26

Tallinna Poiss

5 senti.

Tallinnas, reedel, 30. juunil 1939

Üks paljudest ohtudest,

mida peidab endas sala-sügav meri ja päikeselõõmast tuliseks aetud rannaliiv.

Suvitamise tehnika

Kas suplus trikooga või ilma? – Millal ja kuidas võtta päikesevanne. – Nõuandeid, kuidas veeta aega ja olla rannas

Kõnelus dr. E. Kirsimäega

„Mis tehnikat seal vaja, pleegita ennast aga päikese käes ja hüppa pea ees vette, eks see ole kogu see tehnika“, nii mõtleb vahest mõnigi lugeja.

Ent nõnda lihtne see asi pole kaugeltki. Ka suvitamisel on oma tehnika tundmine ja eelteadmised hädavajalikud. See tõde selgus jutuajamisel dr. E. Kirsimäega (Kirschenbergiga), kes oli lahkelt nõus vastama meie poolt esitatud küsimustele, mis aitaksid suvitajail teha rannaelu „teaduslikumaks“.

„Kuidas supelda, kas trikoos või ilma?“, oli esimene küsimus, mille esitasime dr. Kirsimäele. „Trikookandmine suplemisel on põhjendatud kõlblusega,“ arvab dr. Kirsimägi, „kuna tervishoiulisest seisukohast väljudes on parem supelda trikoota, aga seda tuleb harrastada eemal rahva kogumiskohtadest.

Et meil rannad on täis pruune „neegreid“, siis ei saanud esitamata jätta ka küsimust:

„Kas pruun keha on tervislik või ainult moe asi?“

„Parajalt pruunistatud keha on ilutunde seisukohalt hea, liiga pruun või liiga kahvatu nahk mõjub vastupidiselt. Ekslik on aga arvamine, et pruun keha tähendab alati tugevat ja tervet inimest... Kahtlemata rikub üleliigne päevitamine tervist.“

„Aga millise ilmaga supelda, päevitada?“

„Supelda ja päevitada tuleb sooja ilmaga. Väga kasulik on võtta õhuvanne, s. t. viibida alasti päikesest varjatud paigas.“

Edasi jutustab dr. Kirsimägi, et õhuvannid mõjuvad väga harva halvasti. Seevastu päikesevanne tohivad võtta ainult terved inimesed, kuna haiged võivad sellega tegelda ainult arsti loal.

Päikesevannide võtmisel peab aga silmas pidama, et ei võetaks nii palju, kuni tekib äritus. Eriti peab selle eest hoolitsema, et pea ei läheks uimaseks.

Päikesevanne tuleb algul võtta vähem, kuni organism on harjunud päikesekiirtega.

Esialgu on soovitav 5 minutit lebada päikese käes,

hiljem võib tõsta aega 10 minutini ja lõpuks võib päikese käes mõnuleda juba tunde. Seejuures ei tohi kunagi unustada, et pea olgu varjatud.

Supelda tuleb nii, (olenevalt muidugi veetemperatuurist), et keha ei läheks vees olemisest siniseks, ega lihased tõmbu kangeks ja hakka lõdisema. On soovitav algul olla vees ainult 1—2 minutit. Pärastpoole võib juba rohkem vees viibida. Supluse head toimet organismile saab otsustada selle järele, kui inimene, veest välja tulnud ja ennast frotee-rätiga kuivatanud ning supelmantli peale võtnud, tunneb mõnusat värsket soojust kehas. Kui sellist soojust ei tunta, oli seekordne suplus kasuta või isegi kahjulik tervisele.

Märjana pärast suplust kaldal ringi joosta on kahjulik.

Juhul, kui vees tekkis külmatunne, tuleb pärast keha kuivatamist, teha rannas jooksmisega sooja.

Ekslik on arvamine, et rannas peab tingimata pikutama. Õigem on ringi liikuda, mängida palli või muud sporti teha.

Kahjulik on rannas magada või kaarte mängida.

Mis puutub toitlustamisse suvel, siis tuleks tarvitada segatoitu, kus esikohal puu- ja juurvili. Hea on ka toortoite tarvitada.

Sageli vaieldakse selle üle, millal tuleb võtta päikesevanne — kas enne või pärast suplemist.

Siin arvab dr. Kirsimägi, et

õigem on enne vanne võtta ja siis supelda.

Pärast suplust liikuda rannamantlis, kuni nahk on kuivanud ja organismi reaktsioon suplusele vaibunud, s. o. kui tagasi tuli tunne, nagu ei olekski veel supelnud. Siis võib jälle ka päikesevanne võtta.

Kreemide ja õlide kohta pruunistamisel selgub, et need pole eriti soovitavad. Enne, kui kasutada kreeme, tuleb nõu pidada arstiga, sest ühele inimesele on kreemi tarvitamine hea, teisele mitte. Kõik oleneb naha omadustest.

Vähe.

„Kallim,“ paneb naine käed mehel kaela ümber, „kas saaksid mulle vähe raha anda?“

„Kui vähe?“ järgneb mehelt vastuküsimus.

Selles ongi vahe.

„Ütle, isa, mis vahe on kahuri ja kuulipilduja vahel?“

„Jaa, poeg, see on täpselt sama, kui räägin mina või räägib ema.“

Suvitamise filosoofia

Millega seletada suvitama minekut? — Kuurort — Eesti keelegeeniuse imeväärseid sünnitusi. — Kas puhata või suvitada?

Mul on olnud korduvalt võimalus tähele panna, et juunis ja juulis (harvemini mais ja augustis) haarab inimesi mingi eriline tõbi, mida üldiselt tuntakse suvitama mineku nime all. Selle nähtuse seletamisega on palju vaeva nähtud, kuid senini igatahes rahuldava lahenduseni ei ole jõutud.

Mõned teoreetikud katsuvad väita, et suvitama mineku põhjuseks olevat ilusad ilmad juunis ja juulis, kuid see seletus evib ilmseid lünki. Meie kogemused ja meteoroloogia ilmajaama andmed näitavad, et juunis ja juulis on jahedad ilmad ning kestvad vihmasajud. Kuna mainitud kuudel on päevad märksa pikemad kui näiteks novembris ja detsembris, siis on päevaselge, et juunikuu vihmane päev loeb oma pikkuse tõttu kahe eest.

Ma ei kavatse siinkohal kõigi teooriatega polemiseerima hakata — mainin vaid niipalju, et minu arvates

suvitamine kuulub meie rahva ürgsete pärimuste valda,

või teisiti öeldult, on meie rahvakomme. Rahvakombe päritolu on aga meile tihti mõistatamatu. Kes suudaks rahuldavalt seletada kõiki meie rahva kombeid, näiteks trammis daamidele koha mitteandmist, oma sportlaste siunamist, torupilli mängimist, hümni ajal vaikimist jne. Seepärast leppigem seisukohaga, et suvitamine on tava.

Suvitamise esimesed sümptoomid avalduvad selles, et inimene sõidab mõneks **ajaks kodulinnast ära. Nimelt linnast, sest maainimest pole see tõbi veel haaranud. Sõidetakse peamiselt kuurortidesse.**

Viimane sõna on meie keelegeeniuse imeväärsemaid sünnitusi.

Nimelt koosneb ta eestikeelsest sõnast — kuur (näiteks vankrikuur, turbakuur jne.), ning saksakeelsest sõnast — Ort (koht). Selle sõna mõiste vihjab ilmselt asjaolule, et suvitajate elamud kuurortides meenutavad oma vihma- ja tuuleläbilaskvuselt tavalist kuuri.

Suvitamine kuurordis sünnib kindlakskujunenud etiketi kohaselt ning on kaunis väsitav toiming. Tõustakse, süüakse, käiakse rannas (kuurordi vahetus läheduses leidub ikka mõni suurem või vähem veekogu), flirditakse ja õhtul minnakse rannakasiinosse, kas juuakse viina või muud teist joovastavat jooki, tantsitakse ning kurameeritakse hilja-ööni. Järgneb magamine, kas üksi või kuidagi teisiti ja tõustes algab lugu otsast peale. Igatahes lõpuosa päevast kujuneb kurnavaks ja seepärast vajavad suvitajad pärast suvitamise lõppu puhkust.

Teine liik suvitajaid sõidab maale taludesse.

See on kavalam liik inimesi, sest nad taotlevad kahe kärbse tabamist.

Nad tahavad suvitamist puhkusega ühendada. Kuid kavalad inimesed on ikka ühiskonna heakäekäigule hädaohtlikud. Nii siingi. Maal suvitajad külvavad kadedust ja viha riigikodanike vahele. Kuna maainimesed suvel palehigis töötama peavad, siis pole neil muidugi kuigi meeltülendav vaadata, kuidas nende kaaskodanikud logeledes (s. o. suvitades) aega surnuks löövad. Seepärast tuleks maal suvitamine seadusega keelata ja seda toimingut ainult kuurortides ning teistes suvitajate kontsentratsioonilaagrites lubada.

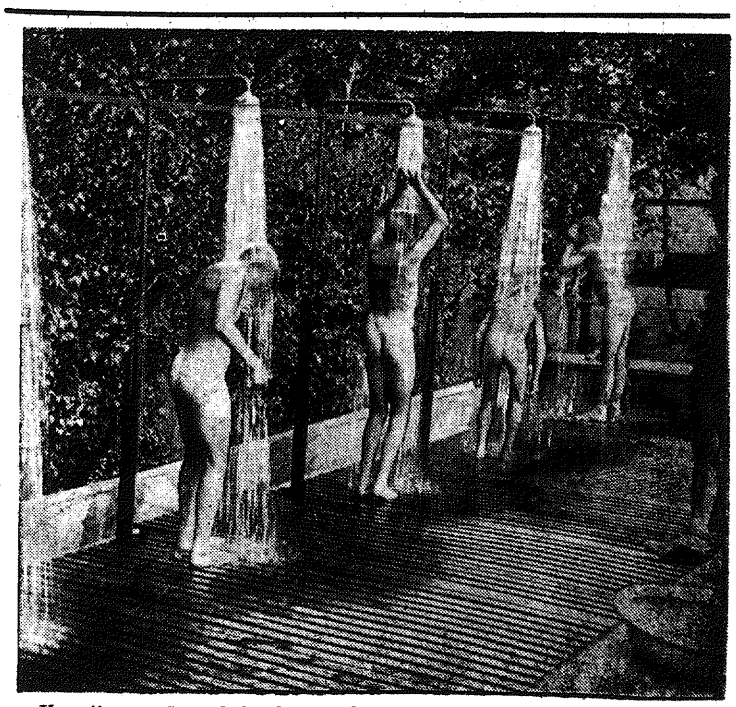
Nagu nendest lühidatest ridadest näha, pole suvitamine põrmugi tervitatav nähtus. Seepärast tuleks siin tõsiselt kaaluda reformi võimalusi. Teeksin tagasihoidliku ettepaneku: kaaskodanikud, asendage suvitamine puhkusega!

Mõtlik filosoof.

KUI NAINE ARMASTAB LILLI...

Proua Mardik: „Kui kahju, et meie kedagi ei leidnud, kes oleks meie lilli kodus kastnud!“

Ka nii on mõnus keha karastada, kuid merevees supeldes on lugu märksa mõnusam.

Salmi-Jaak

Muda

Räägitakse, et kui lasta inimesele tilga kaupa vett lagipähe sadada, siis vesi pikapeale võib augu pähe raiuda. Vesi — lahja vedelik — teeb imet. Samuti on sõnaga. Sõna on ju iseenesest tühipaljas, pole õieti midagi, on lihtne häälikute ja umbhäälikute kombinatsioon. Aga kui sedasama tühipaljast kombinatsiooni ikka ja jälle korrata ja kaaskodanikule kõrvadesse läkitada — võib sõnagi inimesele augu pähe uuristada. Sellest sõnavõimust on aru saadud ja sellest on tekkinud propaganda. Tänapäeval vajab propagandat iga asi ja ese. Isegi muda, ärge tehke suuri silmi. Ma mõtlen siin muda all ravimuda. Muda, mis sisaldab naatriumi, kaltsiumi, väävlit, fosforit, teokarpe, konnapoegi, paberossiotsi, saapataldu ja muid raviaineid. Parimaks propaganda vahendiks on siiski õilis eeskuju. On keegi end ravinud ja abi saanud, on kohe ka kaaskodanik jaol. Temagi tahab oma tõvekese jätta porivanni. Ligunegu ta seal ilges lombis igavesest ajast igavesti.

Suureks mudaravi propageerijaks oli Pööraveres Sass Väätjalg, kerekas ja turjakas, lustakas ja sõnakas onu, kes aastatekoorma kasvuga läks üha punasemaks ja priskemaks. Juhtus keegi küsima temalt tervise saladuse kohta, vastas Sass rohekaid silmi vidutades:

„Pöörlen mudas, vennakene. Muda sisaldab rammusaid ollusi. Vaata või sigagi, mida rohkem porilombis aeleb, seda rasvasemaks ta läheb. Võta seast eeskuju. Suured saksad on sellest ammugi aru saanud, käivad porivannides."

„No et kas aitab siis ikka või?" küsis siis temalt kaupmees Uha. „Sa ju käid seal mudavannis kuuldavasti."

„Käin muidugi. Mis haigus sul siis on?"

„Mul issias."

„Issias? Ei ma teagi, mis moodi see ramp käib."

„Nii et — aitab."

„Aitab, aitab."

Kaupmees Uha oli see mees, kelle mudaraviila pidi esimesena hooaja algul vastu võtma. Mudaga nimelt saab ravida muu seas ka ishiast.

Sügisepoole tuli kaupmees Uha Väätjalga tänama.

„Ole meheks. Mul oleks nagu parem. Vähemalt selle koha pealt enam ei näpista. Pisut nagu allapoole nihkunud. Küllap viimaks läheb varvaste kaudu välja. Ole tänatud. Eks ta rahakotti ju pisut kergendas, seal kuurordis elamine ja olemine."

Järgmise patsiendi eest peab mudaraviila jällegi tänulik olema Väätjalale, kes oleks nagu muda propageerija kohustused võtnud endale lausa vabatahtlikult. Seekord tuli nõu küsima Märt Toonekurg.

„Et nagu sa oled suur muda harrastaja ja tunned peenemalt sopa väärtust. Kas seda suurt rehmatismust sellega ka kerest peaks välja saama? Kudas sul nüüd on selle rehmatismusega?"

„Mul? Äh-äh-äh. Ei ma teagi, mis imeloom see peaks olema," naeris Väätjalg laia ja lõbusat naeru. Oli ilmne, et sel mehel ei saa reumast juttugi olla.

„Ja võtad ikka mudavanne ka veel?"

„Mudavann on mu igapäevane leib. Tervis tuleb kui kohiseb."

„Vae, vae, vaata, vaata, jah. Pean siis ikka minema ka. Mida see kuulus muda seal õige sisaldabki? Räägitakse — kaltsiumi, heeliumi, kaaliumi, vooliumi..."

„Oh, seal neid igatsorti. Seal on kaltsu ja kaane. Kaanid on veel eriti kasulikud."

„Kas sa kuule."

Mõne aja möödudes tuli Märt Toonekurg Väätjalga tänama.

„Aitüma sulle. Sinu eeskuju tuli mulle kasuks. Kondid oleks nagu pehmemad."

Ta oli ilmselt abi saanud. Sest milleks muidu inimene surub teisel kaua ja südamlikult kätt.

Siis tuli Väätjalga külastama Jüri Käsn. Tema põdes hippohondriat.

„Oled, sõbrakene, kuulus mudavannide võtja. Ütle nüüd avameelselt, kas sa oled nende abil oma hippohondriast lahti saanud?"

„Mis? Mina? Hipo... hipodroomist. Ei mul ole sellest tõvest aimugi. Või kuidas see oligi — hipopotamus?"

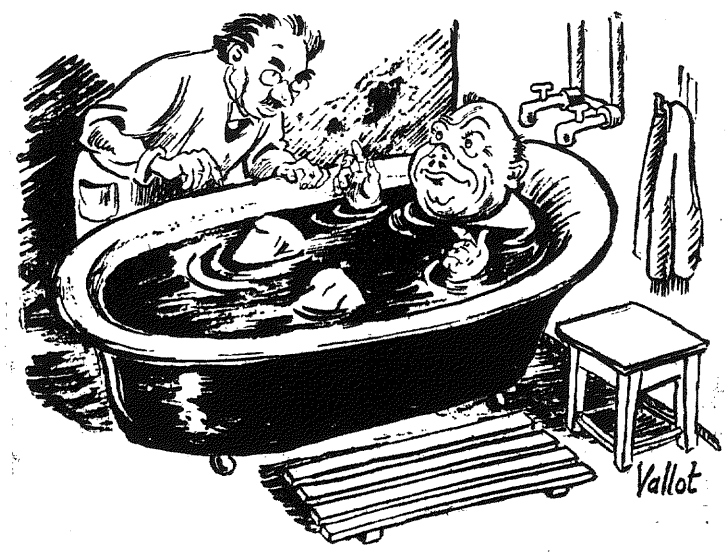
„Ükstapuha. Sul siis seda tõbe enam pole. Ja mudavanne võtad?"

„Järjest. Vaata, ma olen lihunik. Pean sigu. Näen, kuidas nemad mõnuga lombis aelevad. Ja lähevad rasva. Ikka võtan mudavanne. See on kasuks. Soovitan sullegi."

Sügisel nähti teiste tänajate seas Väätjala pool ka Jüri Käsna. Ta isegi naeris. Temagi oli oma hipopotaamusest jagu saanud. Või vähemalt oli see ürgaegne elukas tublisti alla võtnud. Veel külastas Väätjalga Indrek Ohelik. Temal polnud erilist tõbe, oli vaid küürakas. Ohelik silmitses kaua, targalt ja põhjalikult Väätjala seljandikku.

„Ma vaatan ja vaatan," rääkis siis Indrek oma peene häälega. „Küürast pole sul enam jälgegi. Näha, et need mudavannid ikka sutike aitavad, mis?"

„Minul? Küürast? Oli mul siis küür?"

„Seda ma ju räägingi. et küüra pole näha. Sa siis ikka end mudavannitad veel?"

„Ühtepuhku. Pista aga oma küür kah porilompi, küll sulab maha."

„Vaja proovida neh."

Jällegi oli üks tänaja sügisel rohkem. Indrek surus kaua Väätjala kätt.

„Kuule, aga su küür pole ju sugugi kahanenud," vahtis Väätjalg teda küsivalt.

„Ega ta kadunud küll pole, aga pehmemaks on teise võtnud. Kergem nagu kanda."

Et lugupeetavaid lugejaid mitte üleliigselt kinni hoida, ütlen kohe, et kogu Pööravere rahvas käis ükshaaval mudavannides. Ja igaüks teadis kinnitada, et vannid olid toonud tervise tagasi. Väätjalg oli muutunud oma õilsa eeskujuga Pööravere heategijaks. Kuurordid peaks ta valima auliikmeks või teisiti hindama ta teeneid mudaravi propageerimise alal.

Kui siis sõbrad kord küsisid Väätjalalt:

„Kuule, sa oled va kuulus mudasõber. Kus sa end vannitamas käid — Kuressaares, Haapsalus või koguni Pärnus?"

Siis vastas Väätjalg:

„Milleks? Kas mul siis kodus mudast puudu? Tõstan siitsamast koplist kraavipõhjast. Hästi paks ja kaane palju. Pehme ja mõnus."

„No jaa... aga.. kas see muda siis aitab?" kahtlesid sõbrad.

„See muda? Mis ta peab siis aitama? Ega mul ju mingit tõbe ega haigust polegi. Terve kui purikas. Mõnulen niisama porilombis. Päris mehka olemine. Vaata, ma olen lihunik, pean neid harjasloomi..."

Sellest saadik enam Väätjala käest muda asjus nõu ei küsitud. Kuid nüüd juba tegid mudapropagandat need teised. Kes olid abi saanud.

KADRIORU ORKESTER.
„Teie tahate liigsest rasvast lahti saada? Katsuge Kadrioru orkestrisse saada — küll päike juba sulatamise teel teeb teile mõjuvat saleduskuuri!"

KOLLASED KRIIPSUD.
Ütle, mis see tähendab: Null kahe kriipsu vahel?
Ei tea!
Rumal! See on ju kodanik tänaval kahe kollase kriipsu vahel!

„SÕIDU" TEGEMINE.
Ah voorimees nõudis sinult kahekordset hinda? Pagan võtaks, niisuguse asja eest oleks ma talle alles „sõitu" teinud!
Janoh, mis „sõitu" sa talle teed — voorimees sõiduga harjunud!

„Punase kuke" suutäisi pööningutelt

Paarkümmend tõrvatünni ja koorem õlgi katuse all. — Tallinna linnaarhiiv rikastub uute materjalidega. — Sauniku Madli vägipulgavedamine mõisnikuga

Juba mõnda aega on Tallinnas käsil pööningute puhastamise hoogtöö, mis tuleohu mõttes on tehtud majaomanikele kohuslikuks. Suurem osa pööningud korda seadnud majaomanikke vaevalt olid teadlikud sellest, milliseid „varandusi" oli ajajooksul kogunenud nende ja üürnike peade kohta. Eriti veel südalinnas, kus nüüd tuulutamisel näeb esmakordselt päevavalgust sajandite jooksul kokkukogunenud kraam.

Pööningute puhastamisega tegelenud inimesed jutustavad, et senise töö tulemusena on katusealustelt avastatud kõiki võimalikke asju. Ühes südalinnas asuvas vanas majas satuti peale vanale kivikatusele. Kes teab kunas toimunud katuse uuendamisel oli ettevõtja või majaomanik lasknud

vanad katusekivid laduda kõik pööningule.

Kas see sündis tolsal kokkuhoiu mõttes või mõnel muul kaalutlusel, see jäi selgitamata, kuid nüüd tulid kivid lõpuks pööningult alla toimetada. Umbes sarnane lugu juhtus ühes Tarelinna majas, kuid seal olid katusekivide asemel pööningule jäetud tõrvapapi tükid. Need olid pärit ajast, kui maja sai uue plekk-katuse.

Väga rohkesti leitakse igasugu kergesti tuldvõtvat materjali vanade madratsite, mööblite, raamatute ja paberite näol. Kuid ühele pööningule olid

laotud virna ka paarkümmend tühja tõrvavaati ja teisel — umbes koorma osa tolmama läinud õlgi.

Millised head suutäied „punasele kukele" tuleõnnetuse puhul!

Iseloomuliku nähtena ei leita paljudele pööningutele jäetud asjadele enam omanikku. Nähtavasti on ammu väljakolinud üürnikud need esemed kord kolikambrisse tassinud, unustades või lihtsalt jättes need sinna maha.

Pööningute puhastamise hoogtööga on

rikastunud üksikute väärtuslike arhivaalidega Tallinna linnaarhiivi kogud,

kuid kahtlemata hävitatakse neid ka rohkesti koos teise koluga. Üks sellistest oli osa Tallinna sadulsepaameti arhiivist, mille annetas arhiivile üks südalinna majaomanikke. Leid on sellepoolest eriti hinnatud, et sadulsepaameti arhiiv viidi omal ajal Venemaale ja seda sealt tagasi saada ei ole lootusi. Nüüd saadi seda lünka arhiivis täita osaliseltki.

Nagu uurimused näitavad, tekkis sadulseppadel 1550. a. Tallinna kaupmeeskonnaga suurem tüli. Suure Gildi härradele ei meeldinud, et sadulsepad oma töösaadustega maale laatadele ja küladesse kauplema minnes, võtsid müügiks kaasa ka teisi saadusi, peamiselt soola. Tüli lõppes sellega, et peamiselt

Eesti-Rootsi rahvusest sadulseppadel, nn. bistelmaakeritel, keelati kauplemine sootuks.

Selle tagajärjel suri bistelmaakerite seisus 17. sajandi lõpul sootuks välja.

Huvi pakub Ahju tänavas elava A. Antsoni poolt arhiivile toodud kreisikohtu otsus 1846. aastast selle poolest, et seal jäi saunanaine, Kustase lesk Madli, mõisnikuga protsessides võitjaks. Nimelt oli Järva-Madise kihelkonnas Albu mõisa saunanaine Madli külinud endale kaheksa vakamaad rukist, kuid mõis lasknud rukki lõigata sootukes teise inimese.

Kohus tunnistas sauna ja maa lesele kuuluvaks, kuna mõisnikule tehti kohuseks külitud vili Madlile kahekordselt tagasi anda.

Lahkumine toob valu ja rõõmu

Kuuldut – nähtut raudtee- ja bussijaamades

Kõik liiklemisvahendid on nüüd täis kiilutud suvitamasõitjaist. Küll ägavad raudteevagunid supelsakste koorma all, küll vajuvad kokku autobuste rasked vedrud veel raskema kandami — reisijate ja pakkide all, küll istuvad laevad sügavas vees, sest pardal on kaalukas „last" — suvitajad. Ja lahkumisstseene on mitmepalgelisi. Mõnel mehel, kes saadab oma noort elurõõmsat naist suvitama, istub silmadenurgas kiivusekuradike, teisel on lahkumisvalust tõmbunud silm uduseks, mõnel aga läigib lausa rõõm nägemisaparaadis. Eks ta ole nii — nagu kellegi vahekord on. Kui oled läbi käinud mõned jaamad, olgu siis raudruuna või bensiinihobu peatuskohas, siis oled kuulnud mõndagi, mida võib kirja panna.

Nii jätavad hüvasti Balti jaamas koketeeriv daam ja aastates härra. Selgub — abielupaar.

„Nägemiseni, armas Milli, loodan, et sa saad Haapsalus täitsa terveks," lausub mees, hääles tõsine soov ja kaastunne.

„Mis?!" hurjutab naine, „sa ei tahagi mind siis tuleval aastal saata Haapsallu?"

Teisal kuuleb õige vana lugu. „Sa oleksid võinud sel suvel siiski linna jäädа," tähendab mees naisele, „mu äriasjad pole just kõige paremad!"

„Seda rohkem on põhjust suvitama minna," arvab naine, „egas teised pruugi teada, et meil halvasti läheb."

Aga enne rongi äraminekut tabab kõrv ema ja tütre vahelise lahkarvamise.

Räägib tütar: „See on lihtsalt kole, missugustes riietes ma pean sõitma Pärnu! Kõik inimesed naeravad mu välja."

„Pole siin naerda midagi," rahustab ema.

„Kuidas pole, olen juba 16-aastane ja käin riides nagu beebi!"

„Noh, ja mis sellest?"

„Mis sellest, mis sellest?" osatab tütar, „sul hea rääkida! Küll ma hakkan sind Pärnus hüüdma vanaemaks, eks siis näe!" ähvardab tütar.

Võrdlemisi nooruke neiu seisab nõutult vaguniterodu ees. Nähtavasti ei tea ta, kuhu sisse astuda. Lahke konduktor juhib neiukese tähelepanu ühele vagunile: „See on mittesuitsetajatele, selles sõidavad enamasti daamid!"

„Milleks? Ma olen ju alles noor!" vastab neiu. Mis ta selle all mõtles, vaat' seda ei tea.

Hirmsa kiirusega tormab auto jaama ette. Veel suurema rutuga tirib mees pakid autost välja ja jookseb koos naisega, kes ka autost välja astus, piletikassa ette. Autojuhile hüüab mees veel: „Oodake!"

Viimasel hetkel jõuab mees naist asetada rongile. Siis tuleb ta muheldes tagasi auto juure. Pidulikult tõmmatakse laulatussõrmus sõrmest ja pistetakse vestitaskusse.

Enne kui auto uks veel sulgub, kostavad sõnad mehe suust: „Piritale!"

Ja siis vajus ta mõnuldes auto vetruvale istmele.

Ega siin pole kahtlust, et see mees tundis ülimat rõõmu naise ärasõidust. Oli vist küllalt kaua lõa otsas sipelnud. Suvi toob igale ühele omamoodi rõõmu...

M. M.

Nädala raamat

O. Luts: Kogutud teosed XXIV. lomilt. Hind broš. kr. 3.25, paremal paberil kr. 3.35, köites paremal paberil kr. 4.30.

„Läbi tuule ja vee" on O. Lutsu kolmas mälestuste raamat, milles ta valgustab oma varajast lapsepõlve ja heidab huvitavat valgust oma päritolule ning vanematele. Teos sisaldab hulga huvitavaid psühholoogilisi ja olustikulisi sugemeid ja tähelepanekuid. Selles rulluvad lugeja ees lahti lapse hingeelu salamaad, tema arusaamised ja elunähtuste hinnangud ning suhtumised inimestesse.

Inimesed rannaliival

Lasteparadiisi täiskasvanuist, rannaelust, kohvikust, mustlastest ja traditsioonidest. — Suvitusreportaaži Viruranniku pärlist — Võsult

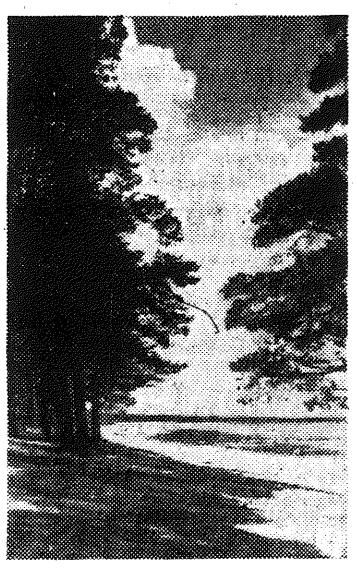
Suvitushooaeg on käes. Kõik, kellel vähegi võimalik, raputavad jalgadelt linnatänavate tolmu ja siirduvad suvituskohtadesse, millistest Eesti on ju ülemaailma kuulus. Tõesti, mõnus on pikutada kusagil kõrge metsaga palistatud rannaliivas päikese lõõmas, silmitseda sinitaevast, mis kummub pea kohal kui tohutusuur siidkangas, kuhu tikitud silmipimestav kuldornament — päike; lasta paitada leebeid tuuli pruunistunud keha või otsida karastust rohekas-pruunes merevoogudes. Ununevad mured ja närvesöövad töödtoimingud ning linlane, olgu ta ärituus, vaimutegelane või muu ametmees, tunneb end jälle inimesena ja rõõmusteleb looduse võludest ja ilust, millistest tal argielus pole nagu aimugi.

Juba on meie suvituskohad täitunud puhkusjanuliste supelsakstega. Meie kuurordid ei pruugi päid norgu lasta, kõigil on suvitajaid ja kuulsust külluses.

Kuna meie teistest suurkuurortidest on mitmel puhul ja kohal olnud pidevalt juttu, pühendame täna mõned veerud Viruranniku kaunimale suvituskohale Võsule, mida hüütakse ka täie õigusega laste paradiisiks. Möödas on need ajad, kus Rakverest veeresid Võsu poole suured plaanvankrid ja posthobused, viies kaasa suuri supelsaksu, kelledeks olid peamiselt Saksa ja Vene aadlikud. Eestlased vaatasid tollal ainult pealt suurtesakste suvelõbusid ja võisid neile kaasa elada vaid sellega, et korjasid „patisakstele" seeni või marju. Eesti inimene Võsule ei pääsenud. Liiklusolud ei võimaldanud seda, muidugi ka rahakott oli „komistuskiviks". Nüüd on aga kõik sootuks muutunud. On juba eestlasi, kes võivad kanda täie õigusega Võsu teenelise suvitaja nime.

Allpool väike suvitusreportaazh Võsult meie toimetusliikmelt, kes alates 1921. aastast kuni 1929. aastani oli pidev võsulane ja nüüd pärast pikka ajavahemikku läks jällegi Võsule. Egas vana arm roosteta. Ei saagi, sest Võsu oma toredate metsade ja uhke mererannaga ning kauni ümbrusega on tõesti armumisväärt.

Kui „Mootori" autobus keerab Viitna juurest alla Võsu poole, siis, kihutades läbi kõrgete metsapuude spaleeri, tekib kujutlus, et sõidad kusagil pikas tunnelis, mille seinad on täis reljeefe: iga metsatukk, lagendik naeratab sulle vastu vana hea sõbrana. Näed Palmse mõisa härrastemaja, mis aja jooksul vaid vajunud nagu rohkem kössi, möödud Oru-veskist, mille luule ikka veel paelub ja varsti oledki keset Võsu, kus sind tervitavad esmajoones vanad sihvakad vaigulõhnalised männid.

Maaliline Võsu rand.

Aga kohe koged, et elu pole Võsul paigal püsinud. Kui aastaid tagasi oli vaid üks keskpunkt — omnibuse peatuskoht — vana kõrtsi ees, siis nüüd keerleb Võsu elu kahe telje ümber: vana kõrtsi ja Türneri maja vahel. Mõlemad on tähtsad keskused, mõlemate juures peatuvad bussid.

Bussil vastu käimine on aga võsulastele jäänud ikkagi suursündmuseks. See meenutab Tartu tudengite „börsi" ülikooli peahoones suure kella all.

Esimene, kellega vahetan tugeva käepigistuse, on põline võsulane Arnold Langsepp.

Juba põgusast pilgust Võsu tänavaelule selgub, et Võsu on tublisti mehestunud:

pükstekandjad on tugevas ülekaalus. See ei tähenda veel seda, et siin enamuses on mehed, ei, vaid naised, neiud „patseerivad" ringi pikkades pükstes. Näib, et sinised püksid on suurmood. Püksid on endale jalga ajanud ka daamid, kellede kehailu pööraselt selle vastu protesteerib.

Suurmood on ka rannamantel, milleta nagu oleks piinlik liikuda.

On juba vana tõde, et kui tahad saada täpset informatsiooni suvitajaist, siis mine juuksuri juure. Kui parajasti hulk ootajaid ees, siis kuuled kõike, mida aga ihaldad. Üllatuvalt asjaliku ja täpse informatsiooni-koormaga lahkusin juuksselõikuse-salongist...

Võsu rand on säilitanud kogu oma ilu ja veetlevuse. Rannaliiv on muutunud isegi valgemaks ja pehmemaks, kuhu võid heita kui sametile.

Uudiseks on kõlakoda rannas ja Laksi kohvik mereäärses metsatukas. Aga need mõlemad hooned häirivad: tekib tunne, nagu oleks ehitatud põlismetsa järve kaldale „voolujooneline" suvila. Ilus ta ju on,

kuid nukraks teeb, et linnakultuur on jõudnud isegi Virumaa paradiisi — Võsule.

Ent see on vaid isiklik arvamine. Õhtul oli kohviku tantsupõrand täis kiilutud noorusest, kes demonstreeris oma tantsuoskust.

Vanasõna ütleb: julge pealehakkamine on pool võitu, kuid liigne ruttamine pole kah hea. Nii astusid võitjate nägudega tantsupõrandale kaks paari ja lasid „Lambeth Walki" muusika saatel uhkete nägudega lihtlabast foksi, kuni lambeth-walkitajad nad tasalülitasid.

Kuldse nooruse seas võis näha ka „vanu". Teiste seas istus oma piibuga Tallinna pandimaja dir. Ravaraja ja vaatas pealt noorte lõbustamist.

Grupp Rakvere meessoost noori tundis ennast väga peremehelikult, sõnagi lausumata võeti võõrastest laudadest toolid. Kuulda on, et mujal olevat kombeks sel puhul küsida. Aga mine tea, teised linnad, teised kombed!

Võsu päris kõrts ehk restoran elab ikka veel. Seal mängib kah orkester, kes oskab juba luua meeleolu. Restoranis näeb inimesi, kes sinna lähevad hädasunnil — kõikide südamed ei kannata ju kohvi... Restorani ruumid on tõesti romantilised, meenutavad Metsiku Lääne baare. Publik on aga eht euroopalik. Valdavas enamuses Rakvere „pürjerid", suurtes ja lõbusates seltskondades. Jaanipäeval võis seal näha laudkondi dirigeerimas Rakvere advokaate P. Randmetsa ja Hasselblatti. Esimene eesti ja teine saksa laudkonna „führeritena".

Rannas näeb tervet värvide-gammat ja kuuleb kolme kohalikku keelt.

Naiste trikood on eranditult paljaseljaga ja kannatavad riidenappuse all. Päris moeparaadi näha polnud; paar vene keelt kõnelevat daami uhkeldasid küll kriit-valges tualetis ja liikusid tuiskavas liivas ringi luikedena.

Kogu ranna eriliseks pitseriks on aga lapsed, neil on siin hea olla! Ehitavad liivalosse ja sulistavad kaladena vees. Ei nad karda külma vett ega vingeid tuuli...

Igal kuurordil on oma tõmbenumber. Narva-Jõesuus näiteks kunstinäitus, Võsul on aga selleks mustlased. 8-aastane mustlasepliks tuleb juure ja nurub: „Anna suitsu, ma laulan!" Või tulevad nad kolmekesi: „Andke 5 senti, meie laulame!" Antakse. Ja siis kriiskavad nad maha „La Paloma" või „Viljandi paadimehe".

Võidupüha õhtul leidus isegi selliseid „patisaksu", kes võidutule loitmisel lubasid endale seda „luksust", et lasksid mustlaslapsi teha palaganni. Kah arusaamine võidupühast.

Majast majja aga liiguvad mustlasnaised ja vaatavad kätt. Soovijaid ja uskujaid leidub.

Õige vanaks ja auväärseks on muutunud keegliplats, keset hiigelpikki kuuski, milledele ta jutustab loendamatu hulga pallidest, mis veerenud üle ta sileda põranda.

Keeglimäng on Võsul ikka alles au sees. Tugevad kõmakad kaikuvad kuuskederivi vahel ja kustuvad kaugusse. Ainult laternavalgusel keegeldajaid pole teps enam. Langsepa „dünastia" kadumisega kadus ka see ilus komme.

Meretänav on nüüd midagi Tallinna Harju või Tartu Rüütli tänava taolist,

kus toimub igaõhtune suvitajate tutvunemisparaad.

Takseeritakse uustulnukaid või krõbistatakse „sihvkasid" — päevaroosiseemneid, mis kujunenud võsulastele lemmik-maiuspalaks.

Vahetevahel näeb siin ka dir. A. Keremit, üleni valges dressis, isalikult jälgimas autobuste-asjandust. Vilksahtab mööda ka dir. Chr. Kaarna tuttav kuju või näed ruttamas Ants Lauterit. Räägitakse, et Ants Lauteril pole kunagi aega — ta kalastab.

Ja nii edasi, terve rida tuttavaid nägusid, ent milleks neid üles lugeda, iga päev toob uusi suvitajaid.

Ah ja, oleksin unustanud bridzhimängijaid. See oleks olnud vast shoking!

Seda üllast mängu harrastatakse siin igasuguste süsteemide järele. Istuvad rannapinkidel mõned daamid ja härrad. Üks daame räägib: „See pole reeglikohane, ma pakun korraga kolm ruutut, see on ju sundpakkumine, ja teie ei vasta mulle. Mis mäng see on?" Mehe hääl vastu:

„Tahtsin vastaseid eksitusse viia, et mul on nõrk kaart!"

„Viisite jah," tõreleb daam, „meil jäi suur slemm välja mängimata!"

Ja õhtul, kui rammestav palavus annab maad kosutavale vilule, kui päike upub Käsmu neeme otsas seisva Kuradisaare taha merre, süttivad majades hubased petrooleumilambid ja avatud akendest tuleb koos suitsupilvedega sõnu: „Üks pada, pass, kolm trumbita..." Need tulukesed põlevad kuni idataevas kisub punakaks.

Üht aga on Võsul õhtuti vähe kuulda — laulu.

Ei kosta enam rannas seda vana Võsu ülemeelikut laulu: „Võsu rannas on puud viltu, puude all on pingid viltu...", sest lauljad — noored uhavad nüüd kohvikus truilt tantsu. Ajad on muutunud...

Rehe Rein.

NII KERKIVAD MUINASJUTULOSSID.

Siin grupp rõõmsaid mudilasi Võsu rannal. Kui ühelt väikeselt ehitusmeistrilt küsiti: „Mis lossi sa ehitad?" vastas pisike tüdrukutirts: „Kuninga lossi!" „Aga kus see kuningas elab?" „Vaat' siin," näitab tubli arhitekt toredale liivast lossile, „just selles tornis!"

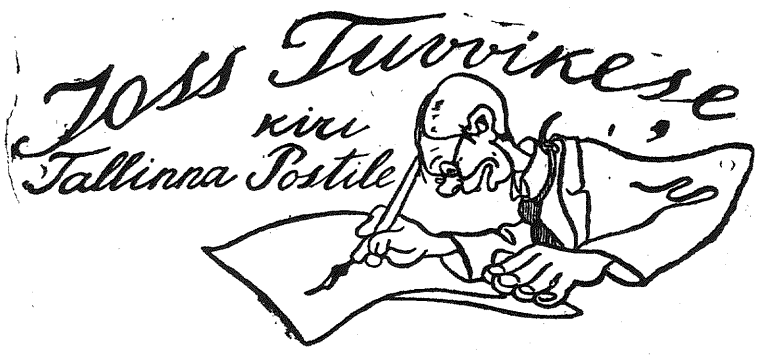
Selliseid liivalosse ja teistsuguseid kindlusi ning hooneid ehitatakse iga päev Võsu mererannikut liivaossa, mida julgemad merelained tõusu ajal meisterdavad heaks ehitusmaterjaliks.

„Armuromaan sõnadeta

ehk

südamevalel on lühikesed jalad

Eeskujulik kuurort

Miks ei tere, põle jo ammu enam koos olnd ega jutunatukest puhund. Nõnnagu ma kuulsin, et tahate seal anda välja üht kuurordi suplemise erinumbrit, siis paluks ka mede Konnaküla võtta arvele mootsa ja eeskujuliku kuurordina, mille suplemise inspektoriks olen mina isi. Tehke Konnakülale kah sutt reklaamikest, võite mu pudree suvituskoha reklaamiks ka sisse lüüa, nõnnagu te teete seal igasugu väljamaa kinodeevotskatega niigu Marta Jegert ja teised Sapliinid. Vaata ega Konnaküla põle änam oopiski see ale koht, mis ta oli enne veeuputust ja maailmasõda ja enne nimede eestistamist. Konnaküla kuurort ei anna änam miskis tükis alla kuulsale Liido- vai Miidorannale. Sest meil tegeleb nüüd eakorra selts, toetussummade hankimise ühing, kulude ükseteise kaela sokutamise ühisus, alkoholismi vastu võitlemise aktsiooni vastu võitlemise selts ja veel mitugi muud õiisat üritust, mis aitavad kaasa Konnaküla kuurordi väljaarendamisele ja ülesehitamisele. Kõikse pealt võin mainida suure rahuldustundega, et ega meil seda suurt metsikut metsapadrikut änam põle ollagi. Puud on enam-vähem kõik ilusti maha saetud, ainult kännud ongi veel järele, kuid egas need jalutajaid supelsaksu ei tülita. Mets paistab puha läbi ja miski asi ei sega kaunist väljavaadet ja korisonti imestamast. Vanasti oli meil raske näha päeva veeru, nüüd on see puha niigu pihu peal. Juba vana Juhan Liiv õhkas, et kui seda metsa põleks mette ees olevat... noh, meil änam põle seda olla.. Siis võiks veel uudsena tuua avaliku arvamise ette, et metsarajad on meil tehtud paekividest ja munakajurakatest, jüstkui linnas, hästi käib jalgadele. Sedasi on linnarahval kodusem ja ubasem tundmus. Aga et vahe linna ja maa vahel oopiski kaoks, siis on jäetud teedele ka üksikud augud sisse ja juure on pandud sildid: ettevaatust — auk! Sest linnarahvas on jo arjund aukliste ja üleskaevatud tänavatega. Meil on eeskujulik Konnalomp, kus on ka natike vett, ega pea eespidi küll sisse ei saa sumada, aga ega põle tarviski, meie üppame teise esemega ees sisse. Vanasti võis lesida Konnalombi plääsil igal ajal ja igapidi, nüüd on seski suhtes läbi viidud rõõmustav uudis: lebada võib plääsil ainult teatud kella ajal ja ainult moodsalõikelises supelmantlis ehk supelmantel olgu vähemalt käevarrel. Ja meesterahvad ei tohi naesterahvaste poole vaadata, vaadake mujale, mis teil, kurjadel, naeste poole asja oma sündsusetunnet haavavate pilkudega. Meri on meil käepärast, kõigest paar-kolmkümmend kilomeetrit. Pussiliin veel seda vahet ei käi, aga jala käimiseks põle keeldu ühtigi. Siis veel võiks esile tuua, et meil valitseb nüüd kõva kuurordi ornung, laulda ega ääle piiksu teha ei tohi, saate kohe protokollid kaela. Lindudest, kis segavad supelsakste rahu, oleme katsund ka lahti saada, paar tükki siin veel vahel siristab, no las siristavad, kellel neist ale. Ehk läheb meil korda ka neid kinni tabada vai ära ermutada. Eakorra mõttes. Ja siis oleks veel märkimisväärne, et murul käimine on meil keelatud. Igale poole oleme katsund traatajad tõmmata ja väravad lukku lüüa. Ja egäle puule oleme sildid püsti löönd pääliskirjaga: „Võõrastel, nende tuttavatel ja sugulastel sisse ja väljakäik keelatud." Eino kord peab olema. Ja veel palun märkida rõõmustava uudisena, et oleme sisse säädnud ka suvitusmaksu, kaunis krõbeda, sest meie spekuleerime rohkemb rikaste rootslaste peale, ega me eneste antsusid ootagi. Innad oleme ajand ka üsna püsti. Me ei taha jännata suure rahvaparvega ega sentisid taga ajada. Usume, et mõni üksikisik ikka siia satub ja selle siis katsume tühjaks pressida. Mis puudub suvemuusikasse, siis oleme muretsend valjuhääldaja, mille autoriks mede oma leidur ja sepp. Ja oleme palgand Kärsa Juku selle toru sisse laulma, tal on äge pass ja laulab edukalt aaria ooperist „ärtuemand". Olgu veel rõhutatud, et Konnakülas puudub täielikult kanalisatsioon, kuid kanalisatsioonnaksu väikselt mõtleme siiski võtta, sest suvitajad teevad väikselt kah mustust. Puude all lamamise eest tuleb väikselt platsiraha maksta. Korra mõttes. Ja kui keegi nende korralduste peale tahab sülgada, siis on meil nüüd ka igale alevi servale asetatud sülekausid. Olge lahke! Majad oleme lasknud roheliseks värvida, et paistaks nagu rohkem loodust. Mis puudutab publiku lõbustusasjandust, siis on ka sellele mõeldud. On nimelt sissesäätud lõbustusmaks. Nii et asi peaks olema joones. Palun, tehke reklaami. Vahest mõni läheb õnge. Lehemehele minu poolt topka.

Lugupidamisega teie aulik
Joss Tuvike.

P. S. (s. o. peale selle või ka pea suu). Räägitakse, et Soomes olevat suvitajal elu isegi odavam, kui meil, siis ärge seda uskuge. Mina põle seda näinud, sest ma põle Soome jalaga saand. Ja nurin, et meil olevat lutikaid, on kah liialdatud. Meil, Konnakülas ja loodetavasti ka teistes kaaskuurortides, on lutikad healoomulised, hästi toidetud ja hammustavad ainult võõrast inimest. Me isi oleme nendega täitsa arjund ja ei oska ilma nendeta eladagi, oleks ääretult igav magada. Vaata, elame üksikus kohas. Ikkagi väike seltskond.

Seesama Joss.

TA NIMETAB SEDA KÜBARAKS.

Naine: „Mis, oled sa hull, et tuled kübarata jalutama! Mingi hinna eest ma ei jookseks kübarata ringi!"

Siin saab nalja!

Selle unustas.

Härra Unimüts magas öösel väga halvasti. Tema tuju on seepärast allpool igasugust arvustust. Ta kisub mütsi silmile ning lahkub kodust ilma, et annaks naisele lahkumissuudlust. Vaevalt on ta kümmekond sammu saanud majauksest eemalduda kui naine hõikab järgi: „Aga kallis, sa unustasid midagi."

„Nii?" uriseb Unimüts ning temale meelestub, et jättis andmata lahkumissuudluse „Mida ma siis unustasin?"

Ja siis vastab naine mesimagusalt: „Sa unustasid ukse kinni virutamata, kallis".

See on vast eeskujulik naine!

„Minu naine on otse eeskujulikkus ise. Iga asja jaoks on temal oma kindel ja määratud koht."

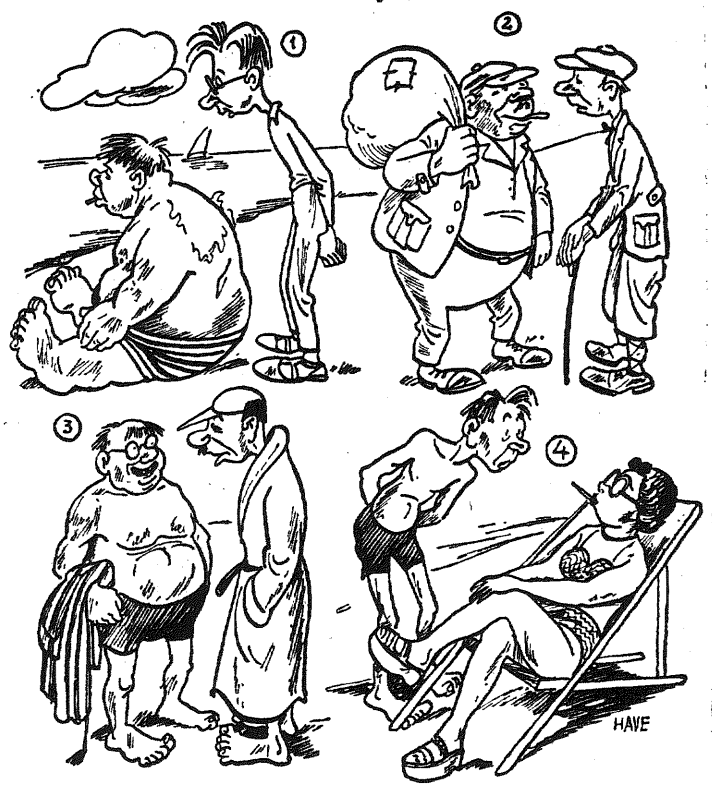
„Sama hea omadus on ka minu naisel, kuid ainult selle vahega, et ta ei leia kunagi kindlaid kohtasid üles."

Papagoi ülesanne.

„Miks hoiad sa oma papagoid alati voodi juures?"

„Jaa, vaadake, ma tahan nimelt teada saada, millest räägin ma magades ja papagoi peab nüüd hommikul kõike seda kordama, mida öösel kuulis."

KUURORDIPILTE

1. NAHAVÕTMISED.

Kuule vanamees, sul on nahk seljalt maha tulnud!

Kuurordis tuleb sellega harjuda — esimesel päeval võeti mul hotellis juba mitu nahka seljast!

2. HINNAD.

Nõh, härra Oblikas, kuhu teie selle kartulikotiga trügite?

Ei ole see mingi kartulikott! See mu rahakott — lähen kuursaali raasike istuma!

3. VABANDUSED.

Eile istusime rannakõrtsis sellepärast, et väljas oli liiga külm ja tuuline. Kui läheks täna rannakõrtsi istuma sellepärast, et väljas on liiga soe!

4. PÕHJUS.

Kuulsin, et teie, proua Põngerjas, kavatsete juba ära sõita?

Aga öelge, härra Nolk, mida ma kuurordis peaksin veel tegema — kõik mu tualetid on juba ära näidatud!

Pulmad takistustega

Mitte just tavalised polnud kellegi saksa sõduri pulmad Müncheni lähedal väikelinnas. Sõdur sai abiellumiseks lühiajalise puhkuse. Pulmapäeval ootas ta nüüd nagu kord ja kohus pruudimaja ees maikellukestega illustatud tõllaga. Ja tõlla ümber oli kogunenud ka mitme tänava elanikkond, et näha silmapilku, millal voogava looriga ja naeratav pruut majast väljub, et sõita perekonnaseisuametisse. Kuid ootamine muutub pikaks — sõdurile tundub, et otse igavikuks. Närviliselt vaatab ta iga viie minuti järele kella. Lõpuks talitab ta sõdurlikult otsustavalt. Ta läheb ise pruudimajja, et selgitada hilinemise põhjusi. Mõne silmapilgu pärast tormab ta kahvatuna välja ja käsib kutsaril koju sõita. Tänavale kogunenud naabrid vangutavad uudishimulikult pead. Kuid varsti on asja põhjus nendelegi teada. Sest laulatust ootav pruut oli vahepeal saanud priske poisi emaks. Niisugusel juhul hilinemine oli muidugi andestatav. Ja sõdur talitas nüüd ka pisut teisiti ettenähtud programmist. Ta kutsus perekonnaseisuametniku pruudimajja, ja enne kui sõduril lõppes kasarmust saadud puhkus, oli ta ühel hoobil värske abielumees ja isa. Kah omaette rekordsaavutus.

Lõbusad lood

Tagasihoidlik uudishimu.

Kadrioru pargi varjulisemas paigas. Siin istuvad noormees ja neiu juba tükk aega sõnagi lausumata. Siis kõhatab noormees häbelikult ning lausub:

„Ma-ma olen tõepoolest uudishimulik, mis teie ütleksite sel juhul, kui teeksin katset teid suudelda?..."

Selle peale nihutab neiu end veidi lähemale ning vastab:

„No kui te tõepoolest nii uudishimulik oleksite, siis oleksite seda võinud juba ammugi teada saada..."

Vana Kõmm kala püüdmas

Kõmmide suvila juures on jõgi, kus võib supelda ja kalugi püüda. Aga mammi Kõmm ei luba auväärt perekonnapeal supelda, sest vanal olevat süda haige. Ja kalastamisest ei hooli vana jälle ise, ta nimelt ei viitsi tundide kaupa jõeääres konutada. Nii et vanale Kõmmile on jõgi suur ümmargune null.

Ka mudilastele on jões suplemine ja sulistamine keelatud, aga õngesid on neil lubatud vees leotada.

Ometi ühel päeval ütleb mammi vanale:

„Sa, Viidri, mine ja vaata, kuidas lapsed seal jõe ääres kalu püüavad."

„Mis kalu nad saavad," toriseb vana laisalt vastu, „vahest mõne viidika toovad."

„Mine aga mine," sunnib mammi. „Vaata, et nad lõõpima ei hakka ega vette sulpsata."

Mis seal parata, säärane ütlemine on peagu käsuks ja vana läheb.

Poeb jõeääres põõsa varju ja vahib, kuidas poisipõnnid askeldavad. Muudkui mudivad leivakuule, panevad õnge otsa ja heidavad õnge vette. Kuid varsti on sööt ära näpsatud, tuleb aga uus panna ja uuesti proovida. Aga kalad, õigemini kalakesed näksivad mustakunstniku osavusega leiva konksu ümbert ja ujuvad minema.

„See ju tühi tembutamine," naerab vana põõsa alt, „kes siis leivaga kalu püüab."

Poisid seletavad, et vihmusse kulub nii palju, et ei jaksa neid korjata, ja leivaga võib ju küll püüda.

Vana aga räägib tähtsalt:

„Ei niiviisi saa kalakübetki. Te ei tõmba ju õigel ajal õnge välja. Ja leivakuulid teete liiga suured."

Kohe vastatakse vanale:

„Katsu ise. Me juba püüame terve nädala, küll me teame, kuidas ja mismoodi. Veame kas või kihla, et sina ei püüa niigi palju kui meie."

Vana tõuseb istuli. Mis asja, või poisid peavad teda võhikuks. Ta küll pole kunagi kala püüdnud, ent arvab, et oma selge mõistusega teab siiski, kuidas peab ja kuidas ei pea.

„Mina ikka vanasti püüdsin suuri põrakaid, mitte nihukesi maimusid," luiskab vana suurima rahuga.

„Veame kihla jah!" sädistavad poisid. „Veame kihla, et sa tunni aja jooksul ei püüa ainustki kala."

„Ohoo! Palun väga! Mis te õige mõtlete!"

„Veame siis kihla!"

„Võiks ju, aga palav ilm, nagu ei viitsiks. Küll ma teinekord teile näitan."

Ja vana heidab uuesti põõsa varju.

Siis ta näeb, et poisid muigavad. Vana vihastab. Igavesed jõnglased, pole neil aukartust oma lihase vanema vastu. Äkki arvavad, et lõi kartma. Ärgu ikka arvaku — vanal on külmaverd pangede kaupa.

Vana tõuseb uuesti ja ütleb ükskõikselt:

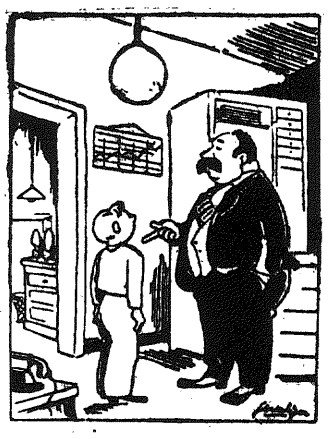
„Hea küll, näitan teile siis kohe. Püüdke veel natuke, ma vaatan, millise õnge võtan.

Nüüd vana kõnnib poiste selja taga ja uurib hoolega, kuidas see õngitsemine õieti käibki. Polegi suur kunst, mõtleb siis ja näitab näpuga, et võtab nimelt selle õnge.

Siis vana uitab tükk aega mööda kallast ja otsib sobivat paika. Lõpuks valib sellise, kus põhi paistab ja kalad on näha.

Sinna ta istub, ajab jalad harali ja küsib sööta. Antakse tükk leiba, tükk saia ja kilukarp mullaga. Vana küsib muiates, kas mullaga määritakse õng mustaks, et ei läigiks. Vastatakse uhkesti, et mullas peitub üks vihmuss.

Vana teeb leivakuuli ja torkab õnge sellesse. Siis talle meenub, et vanad õngitsejad heidavad õnge vette üle pea. Katsub ka sedamoodi. Esimesel korral satub ise õnge otsa, teisel korral üks poistest, kolmandal korral sulpsab õng õnnelikult keset jõge ja vajub aeglaselt põhja poole.

TEMA ÜLESANDED.

„Mis ülesandeid sina said büroojuhatajalt?"

„Teda üles äratada, kui teie, härra direktor, tulete!"

Istub siis ja uurib, kuidas kalad nagu karusselliga ümber sööda tiirlevad. Niipea kui üks neist leivaraasukest puudutab, tõmbab vana õnge välja. Kohe ta kuuleb tagant naerukihinat. Vana otsustab nüüd, et tõmbab õnge välja ainult siis, kui kala sööda suhu võtab. Aga kalad ei mõtlegi seda teha. Nad ainult näksivad. Varsti ongi leib otsast kadunud. Vana paneb uue. Kuid kui hoolas ta ka pole, kala ta kätte ei saa. Varsti on pool tundi möödas ja leivatükk lõpukorral.

Viimne lootus on veel vihmuss. Vana urgitseb sõrmega kilukarbis, kuni puutub millegi libeda ja vingerdava vastu. Püüab ussi välja rebida, ent see libiseb peost. Siis käsib poisse, et pangu talle uss õnge otsa, ta ise ei taha käsi määrida.

Vihmussil pole ka suuremat edu. Õngekork ei mõtlegi liikuda. Vana tüdineb korki jälgimast. Pilk hakkab mujal uitama, vaatab taevast, aasu ja põlde.

Äkki talle hüütakse:

„Tund on läbi!"

Vana ehmub, tõmbab õnge välja. Suurest lihavast ussist pole raasugi järel, vist juba ammu liguneb õng üksinda vees.

Poisid aga sädistavad läbisegi, ja morni vana kõrv püüab kinni mõned upsakad laused: „Mis sa enam kükitad!" — „Sa oled kihlveo kaotanud!" — „Anna õng siia, ma tahan ise püüda!" — „Näe, vihane ka veel!"

Vana teeb veel süngema näo ja käratab üle poiste sädina:

„Enne ma ennast ei liiguta, kui kala on käes."

Poisid konutavad potavalt vana ümber. Aga kui see asub kindla otsusega, et nüüd vinnab hiiglahaugi veest välja, saiakuule veeretama, siis neil hakkab igav ja lähevad eemale.

Vana istub veel hulk aega. Samuti tulemusteta. Vahest mõni poiss käib vaatamas, kuidas tal ka „veab". Aga pole seal näha midagi peale vana mossis huulte ja kortsus kulmude. Kuid eemal poisid arutavad ja sosistavad ägedasti, nagu peaksid tähtsat sõjanõu.

Varsti on vanal saigi lõpul, ainult tükk koorikut on veel järel. Torkab siis selle õnge otsa, heidab vette ja asetab ridva kaldale maha. Ise murrab põõsast tugeva oksa ja hakkab sellega mullas sorima. Tahab otsida mõne vihmussi, millega varustatult asuda otsustavale lõpprünnakule.

Uitab põõsaste vahel, otsib pehmet mulda, kus parem kaevata. Aga ta ei leia ühtki vihmussi ja kõmbib jõekaldale tagasi.

Kui ta sinna jõuab, siis näeb — kork on vee all. Ega ometi!

Vana Kõmm kahmab ridva pihku ja tõmbab suure hooga. Läbi õhu vihiseb suur kala, hulga suurem kui viidikas. Nojah. See pole ju viidikas, vaid — vist ahven või haug või...

Vana hakkab kala konksu otsast lahti päästma. Juba tahab poisse hüüda, et nähku nad, et oskab küll kalu püüda. Ärgu ikka mõtelgu, proovigu ise niisugune põrakas püüda.

Vaatab siis oma „õnne" lähemalt. Kala näib tuttava välimusega. Ja siis märkab, et kala ei liigutagi ennast. Kui tõstab kala üles, et teda nuusutada, tunneb kanget soolast lõhna.

Poisid — vembad — olid pannud vanale Kõmmile õnge otsa soolatud heeringa!..

Sirts.

Ha-ha-ha-ha!
Hi-hi-hi-hi!

Tõepoolest keeruline ülesanne.

Ameerika Metsikus Läänes. Keegi farmer on annud kohalikule kooliõpetajale tubli kõrvakiilu ning peab nüüd selle eest vastust andma kohtuniku ees.

„Mispärast lõite kooliõpetajat?" küsib kohtunik farmerilt.

„Jaa, vaadake, härra kohtunik, ta andis mu pojale ju täiesti hullumeelse rehkendusülesande. See oli: neli ja kolmveerand kana munevad kuue ja kolmekuueteistkümnendiku päeva jooksul kaheksa kakskolmandikku muna. Palju munevad üheksa ja viis kaheksandikku kana 12 ja seitsmeüheksandiku päeva jooksul?"

„Tõepoolest hullumeelne ülesanne," pomises kohtunik ning mõistis farmeri õigeks.

Nende kahekõne.

Tema: „Kas annate mulle oma jaa-sõna?"
Temake: „Ei."
Tema: „Nii siis ei-sõna?"
Temake: „Jaa."

Välimus pole oluline.

Väike Peeter on oma hoidjaga loomaaias. Nad peatuvad ahvipuuri ees.

„Küll on see aga vastik," arvab Peeter vaadeldes ahvi.

Selle peale õpetab hoidja: „Ei tule sugugi otsustada ainult välimuse järgi, Peetrike, peaasi kui ta sisemiselt on tubli ja omab puhta südame!"

INIMESTETUNDJA.

„Kas teil on vanu riideid, härra?"
„Pole aimugi, mu naine on ära reisinud!"
„Oh, siis on teil ju tühje pudeleid?"

Segane kiri.

„Mis teie tütar kirjutab ka oma pulmareisist?"

„Tõesti segaseid asju. Sain eile postkaardi järgmise sisuga: „Vaevalt kaks tundi saime laeval koos olla, kui olime sunnitud lahku minema." Ja nüüd ma ei tea, kas nad läksid omavahel riidu või jäi mu tütar merehaigeks."

Moodne kassapidaja.

Suure ülemaalise panga direktor saabub provintsilinna revideerima osakonda.

„Kus on kassapidaja?" küsib ta.

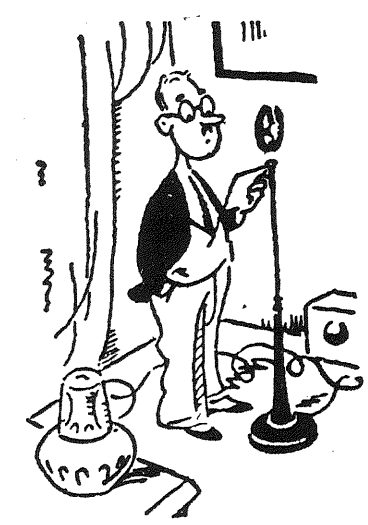
„Läks võiduajamistele", vastatakse.

„Kuidas? Praegu keset kõige kiiremat tööaega?"

„Jah".

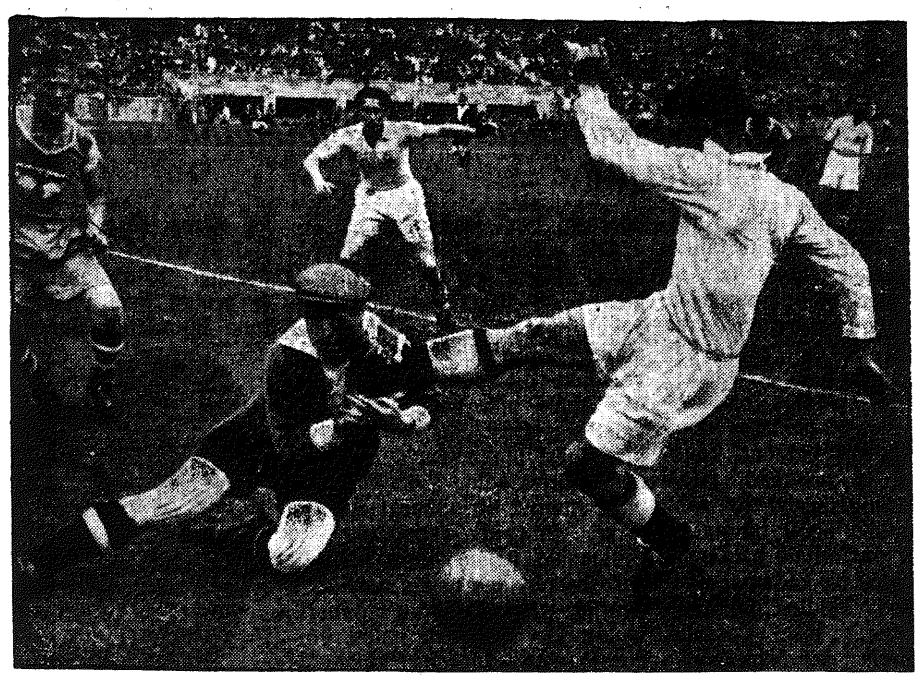
„No see on ju kuulmatu! Otsemaid vallandan tema kassapidaja kohalt!"

„Aga, härra direktor," vastatakse. „See on tema ainuke võimalus kassa seisukorda tasakaalu viia. Aga kui ta ka seekord kaotab, siis ei tule ta enam nagunii tagasi."

RAADIOPÄRLID.

„Nüüd lõpetame tänase heliplaadikontserdi. Vahepeal kuulete muusikat heliplaatidelt!"

PALLI ASEMEL JÄI PIHKU JALG!

Säärane kokkupõrge väravavahi ja vastasmeeskonna kesktormaja vahel leidis aset hiljuti Berliini olümpiastaadionil, mil kohtasid Viini Admira ja Schalke 04 meeskonnad. Kokkupõrkel sai Schalke 04 väravavaht vastase jalahoobist kannatada. Vaatamata sellele võitis mängu Schalke 04 meeskond vahekorra juures 9:0.

Elab veel hajameelne professor?

Millest on tingitud professorite hajameelsus. — Anekdoote kuulsatest teadusemeestest

Kui kuulus keemik Robert Bunsen elas Heidelbergis, oli seal filosoofia professoriks K. Fischer, mees, kes oli filosoofina palju suurem kui inimene. Bunsen iseloomustas kord prof. Fischerit järgmiselt:

„Auväärt kolleeg Fischer koosneb kahest inimesest, ühest, kes kirjutab, ja teisest, kes räägib. See, kes kirjutab, on tark."

Kahtlemata võib Bunseni iseloomustust Fischeri suhtes laiendada ka tervele inimtüübile.

Meie, tavalised surelikud, oleme harjunud kõike ümber keerama ja ütlema: „Kui rumal on professor Tarkpea, kui ta räägib!" Ega see pole ka mingi saladus, et karikaturistid teevad otse võllanalja hajameelsete professorite arvel. Too pilkajate sugu näeb professoris alati ja ainult seda naeruväärset külge. Oleme harjunud professorit nägema (piltides) pikajuukselisena, sageli ilma kaelasidemeta, kuid alati tuntud vihmavarjuga ja habemega, ent ühtlasi kujutame professorit ka inimesena, kes argielu jaoks pole kuidagi küpseks saanud. Ta hõljub oma mõtetega alati teab kus.

Millised nad siis on (muidugi on siinkohal mõeldud nn. hajameelsed professorid,

seda iseloomustavad kõige paremini anekdoodid.

Võtame näiteks:

Professor Alapea on külas oma sõbra pool. Kuna väljas sajab hirmsasti vihma, palub majaproua professorit ööseks endale jääda. Professor oli sellega täiesti päri, aga ootamatult kadus ta umbes tunniks ajaks. Kui ta jälle tagasi ilmus, seletas ta majaprouale: „Andestage, proua, et ma lasin teid oodata, käisin kodus ja tõin endale öösärgi!"

Samasse liiki kuulub ka professor Ardna, kes kogemata oli oma kella pistnud vasaku tasku asemel paremasse. Prof. Ardna ütles seejärele ühele tudengile: „Unustasin oma kella koju, ehk olete nii lahke ja toote ta mulle ära," võttis paremast taskust taskukella ja ütles: „Praegu on kell 10, kell ½11 olete siis tagasi!"

Meie mõiste kohaselt annab asja naermiseks ka järgnev anekdoot.

Professor Laudsepp pidas loengut, seletades: „Mõned peavad hinge surematuks, kuna teised väidavad jälle, et hing on surelik. Tõde peitub siin, nagu ikka, keskel."

Aga naermiseks kaob meil põhjus, kui tungime nende hajameelsete professorite hinge.

Igapäevased asjad huvitavad neid vähe. Nii keegi professor, kui talle teatati, et ta naine olevat suremas, läks oma naise voodi juure, pani oma sõrme raamatu vahele, mida ta äsja lugenud, ulatas naisele käe, ütles:

„Jumalaga Maria," ja läks uuesti oma tuppa, et jätkata lugemist.

Millega on seletatav professorite hajameelsus? Õige lihtsalt: nad on võimelised keskendama kogu oma tähelepanu teatud probleemile, seejuures ununeb kõik muu. Tema mõtted keerlevad ainult ühe punkti ümber.

Aga nüüd pole ju selliseid hajameelseid professoreid!, võivad ütelda meie lugejad, kes on tuttavad teadusmeeste ringkondadega.

Jah, tõesti hajameelse professori tüüp on välja suremas või isegi juba välja surnud.

Kogu teadus on muutunud praktilisemaks ning spetsialiseerunud,

„Kes lubas teile minu naelte peale istuda?"
„Missuguste naelte peale?"

ent kui mõni teadusemees uurib teatud probleemi ja teie teda sel hetkel üllataksite, siis leiaksite taas eest tuttava hajameelse professori, vahega ainult, et välimuselt on professorid läbi teinud sama, mis naisedki: — enam pole vanaisataolisi teadlasi.

Nüüd aga vaatleme korraks lähemalt maailma kuulsamaid teadusmehi.

Hajameelsuse esiisaks peetakse kuulust Arhimedest.

„Ära sega mind!" hüüdis ta rooma sõdurile, kes tuli teda surmama, ja sügavais mõtteis ühe geomeetrilise probleemi kallal, tabas teda ka sõduri surmahoop.

Isaak Newton, matemaatilise füüsika rajaja, läks sageli oma töötoast väljudes söögitoast mööda tänavale ja jättis söögiaja vahele. Ühel päeval nähti teda, kuidas ta hoidis käes muna ja vaatles järelmõtlikult vette, kus kees ta taskukell...

André Ampère, kuulus füüsik, tegi oma toa ukse sisse augu, kust kaudu kass võis käia. Kui kassil tulid pojad, tegi Ampère esimese augu kõrvale väiksema augu — kassipoegade jaoks.

Louis Pasteur, suurimaid mikroobide uurijaid, teadis väga hästi patsillide ohust. Ühel päeval viibis ta kusagil seltskonnas lõunasöögil. Oma lauanaabrile, kellegile daamile, seletas ta, et on hädaohtlik süüa pesemata puuvilja. Ja pesi oma viinamarjad hoolikalt laual asetsevas klaasis. Hetk hiljem jõi ta klaasi tühjaks.

Tungal ristis, Prööm päid veeämbri pistis

Eesti kergejõustiklaste pidulikud „ristsed" Soome lahes

Eesti rahvusmeeskond, kes viibis Soomes, Kouvolas järjekordsel Eesti-Soome kergejõustiku maavõistlusel, oli tagasiteel vaatamata soomlasilt saadud suurele kaotusele, heas tujus. Meeleolu polnud põrmugi halb, vaid juba sadamasuust väljudes hakkasid ringi liikuma jutud mingisugustest ristimistest. Hiljem kuulsime, olevat vana komme uusi internatsionaale „ristida". Et ligemale pool meeskonda oli ristimata, küllap see oli-i suure kaotuse põhjuseks", tähendas keegi reisijaist pärast ristseid.

Siis see algaski, too ristimine. Vanemad ja paljukordsemad rahvusmeeskonnas esinejad, eesotsas Pröömi, Tungali ja Hallikuga, hakkasid asja juba varakult korraldama, et ristimine kukuks välja põhjalikult ja kombekohaselt. Ristimist korraldav toimkond jagas ametid järgmiselt: õpetajana toimis Feliks Tungal, kellameheks valiti Eduard Prööm. Tema ülesandeks ristimise juures oli ristitava peadpidi veeämbrisse kastmine, muidutegelaseks ja kellamehe paremaks käeks oli Arno Hallik. Korraldava toimkonna poolt kombineeriti kõik vastavad kõned, ja laulud ning ristitava kohta paar tabavat lauset. Hallik oli vahepeal köögist või kapteni käest muretsenud paraja veeanuma ning ristimistoiming võis alata.

Kõigi reisijate juuresolekul ja kaasaelamisel rivistus Eesti rahvusmeeskond laeva ülemisele tekile. Kohe ilmus kohale ka kellamees, kes juhtides tähelepanu rivistunud meeskonna ees asetsevale veeämbrile, käratas vägeva bassihäälega: „Meeskond valvel! Veeämbrile vaat!" Selle järele kerkis alumiselt laevakorralt esile õpetaja, kes alustas sõnadega: „Eesti kergeatleedid, kes te olete siia jõudnud raskelt maavõistluselt ja esmakordselt ületanud Soome lahe, loen oma kohuseks teid kõigi kommete kohaselt ristida."

Järgnes avalaul, mida kaasa laulsid ka kõik need, kellel lauluhäält üldse polegi, sõnadega: „Nüüd paistab meile kaunisti, see ämber veega armsasti, kus poiste päid me pistame ja spordimeesteks ristime."

Esimese mehena palus õpetaja samm ette astuda meeskonna esindajat ja laekurit E. Pärna, kellele sõnas:

„Muidu oled täitsamees, kui jutt aga läheb päevarahadele, siis kipud ikka teemast kõrvale kalduma. Sellele vaatamata õnnistan sind siiski ning ristin kõikide seltsimeheks ja tubliks sportlaseks. „Minu suu läbi kõneleb kõigi merede vägevaim valitseja ja ma küsin, kas tahad alluda korrale, mis on valitsenud enne sinu tulekut rahvusmeeskonda ning mis valitseb ka pärast sind. Kui tahad täita ja alluda neile korraldusile, siis kosta sellele häälel, mis viib sind vähemalt baritonideklassi — jah."

Eksamilolija vastas tugeva kõlalise „jah", mis oma mürinaga isegi laevakorstnalt tahma maha põrutas, siis sõnas taas õpetaja: „Kellamees, vette kasta!" Ning samal hetkel sulpsataski kassameistri pea veeämbrisse. Toimingu lõppvaatusel lauldi ühiselt:

„Me toiming ausalt täidetud ja poisid veega ristitud. Nüüd iga mats on spordimees, võib sõita vabalt igas vees."

Ei jõua kõikide ristitavate nimesid ja nendele peetavaid kõnesid ära tuua, kuid mõni meelejäävaim oli siiski. Järjekordselt on ettekutsumisel lipnik ja „vabahärra" E. Hurt, kes rivist väljahüüdmisel vastab: „Jawohl". Õpetaja alustab:

„Kas oled eestlane, või oled saksalane? Kas käisid maavõistlusel Eesti või Saksa eest?"

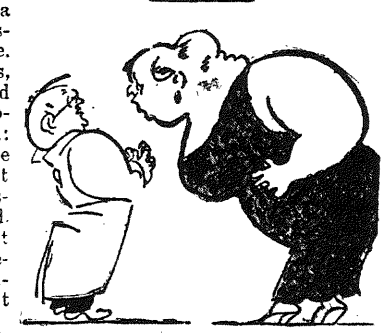
„Loomulikult Eesti eest," vastab küsitav.

„No mispärast sa vastad mu kõrgele küsimusele siis saksa keeles?" ning teeb kohe korralduse kellamehele. „Kaks korda vette kasta."

Kui järgmiseks nimekirja järgi on ette kutsutud isand Veetõusme, kes pole aga rivises ilmunud, käsutab õpetaja: „Kaks korda laeva alt läbi tõmmata". Ilmunud pole ka Juhansoo, keda õpetajahärra arvates ja soovil tuleks viieks minutiks panna laeva järgi jooksma, või paremal juhul nööriotsa ligunema.

Ristimisveest käisid veel läbi: noored internatsionaalid: Nurk, Kalm, Pikker, Arvo, Kalam, Saar, Koik ja kaasasõitnud „Tallinna Posti" kaastööline.

Erki.

MIS NÜÜD TEHA?

„Härra doktor, mis puutub vananemistundemärkidesse, siis selle peate küll tagasi võtma!"

„Maharaiutud käsi" peseb kätt

Hollandi Indias on pärismaalastest vürstidele vana tava alusel jäetud kohtumõistmise õigus. Aga et kohtupidamine ka pärismaalaste üle toimuks, kooskõlas tänapäeva õiglusmõistega, võtab kohtuistungitest osa Hollandi valitsusvõimu esindaja. Sellistel kohtuistungitel juhtub sageli isesuguseid lugusid, nagu näitab alljärgnev.

Pärismaalane on midagi oma kaaslaselt varastanud. Vürst kuulutab otsuse: varas peab varastatud kauba tagasi andma. Ja edasi nõuab vana seadus, et vargal tuleb maha raiuda parem käsi. Nüüd aga tõuseb laua taga valitsusvõimu esindaja ja teatab autoriteetselt, et kuna Hollandi kuninganna ei soovi näha vigaseid pärismaalasi, päästab ta varga käe maharaiumisest. Kuid varastatud asjad tulevad ikkagi tagasi anda, ja vargal tasuks käe ärilesjätmise eest tuleb mõni aeg teha sunniviisilist tööd maanteede ehitamisel. Varas sellise otsuse kuulmisel ei suuda kuninganat küllaldaselt kiita. Ka maanteede talitus on rõõmus, sest raskele teedeehitamisele pole alati küllalt töölisi saada. Nii võib mõnel juhul „maharaiumata käsi" edukalt teist kätt pesta!

Tema arusaamine.

Lilli: „Meeste peale ei saa kunagi kindel olla. Ants on mulle jäädavalt kadunud!"

Lulli: „Kuidas nii? Kas oled teda näinud siis mõne tütarlapsega?"

Lilli: „Ei, aga tema mind Karliga!"

KAS MEHED on JÄRJEKINDLAD?

Miks muutuvad meeste tõekspidamised ja ideaalid ning unelmad saavad uue kuju?

20-AASTASELT:

„Elada Zarah Leanderiga üksikul saarel..."

„Peab olema järjekindel oma otsustes, sest ainult rumalad on ebajärjekindlad ja meeltmuutvad! Parem on kurja teha, kui oma otsust muuta," ütles Katariina 2. ja, nagu teada, ta talitas ka sellekohaselt. Sest ta oli naine, ja juba loomupäraselt järjekindel! Aga kas mehed on ka järjekindlad? Väga raske ja piinlik küsimus. Sest 20-aastase noormehe järjekindlus on sootuks erinev 60-aastase vanahärra omast, kes pidanud kogema, kuidas ta unelmad, põhimõtted ja tunglemised on saatuse karmi käe poolt hävitatud.

Meie elu on küllalt näidanud, kuhu ja kuidas on kadunud nooruseunistused, kindlad põhimõtted ja tahted. Isegi Cesarile, Peeter Suurele ja Napoleonile ei aidanud nende vägev ja kindel tahe, saatus tõmbas sellest kriipsu läbi.

Ka neil oli hetki, kus nad tõesti ei teadnud mis teha ning kaotasid oma järjekindluse.

Aga kui meie hakkame juurdlema, millest see on tingitud, et mehed on ebajärjekindlad, siis, palun vabandust, näeme, et meeste järjekindluse suurim vaenlane on naine. Üks pilk, üks ainus pilk sädemeid pilduvaist silmadest, üks naeratus või pisarapärl silmanurkades — ja mehe järjekindlus lööb kõikuma.

Ja August Strindberg! Ta kirjutas süngeid raamatuid ja draamasid naiste pihta, ta pilkas Ibsenit, kes uskus naisi. See suurim naistevihkaja paberil, siples ikka ja uuesti naiste võrgus ja oma „Infernos" kiuste — oli ta mitmel korral abielus. Allpool esitatud tabel näitab, kui muutlik on meeste meel. Millest see tingitud, raske öelda, ent usume — nii see peab ka olema, sest aastate kogemused õpetavad meest, et see, mis tundus 20-aastaselt ideaalina, ei pruugi veel püsida muutmatuna 60-ndates eluaastates.

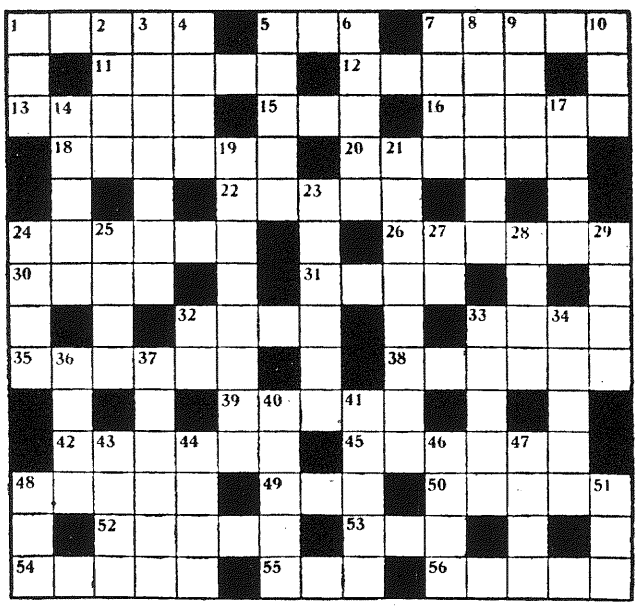
60-AASTASELT:

„Minu kogemustega veel kord noor olla..."

Nii muutuvad meeste ideaalid!

20-AASTASELT.	*30-AASTASELT.*	*45-AASTASELT.*	*60-AASTASELT.*
Kui aga tahet on, jõutakse ikka edasi.	Palja tahtega ei jõuta elus edasi.	On palju lollpäid, kes elus edasi jõuavad.	Et ma elus edasi olen jõudnud, võlgnen ma oma selgele peale ja raudsele tahtejõule!
Elus armastatakse ainult üks kord.	Elus võib ka mitu korda armastada.	Kas sa ei suuda mõista, et inimesele võivad ka kaks inimest korraga armsad olla?	Tunnen end 20-aastasena, sellest ajast, kui jälle armastan!
Kõik inimesed on head.	Inimesed on oma põhiolemuselt head.	Leidub ka häid inimesi.	Inimesi tuleb võtta nii, nagu nad on!
Naised on sfinksid!	Ainult vähesed naistest on tõesti sfinksid.	Pole midagi rumalamat kui naine, kes usub, et ta on sfinks.	Naised on sfinksid!
Ülikond peab olema sportlik.	Ülikond peab hästi istuma.	Ülikond peab vastupidav ja praktiline olema!	Ülikond peab mugavalt istuma ja mitte liialt moodne olema.
Abiellun ainult intelligentse naisega.	Abiellun ainult ilusa naisega.	Abiellun ainult rikka naisega.	Miks ma just sinuga abiellusin, seda ma ei tea...
Ma ei kasvata kunagi endale kõhtu ette.	Peab ettevaatlik olema oma kehamõõtude suhtes!	Mees kõhuta pole mõeldav.	Ka mina olin korra niisama sale!
Ma ei suuda taluda, et sa mind armsamaks nimetad.	Kui ma ütlen armsam, siis see tähendab ka midagi.	Armsam, nüüd vedelevad su toakingad jälle mu laua all!	Ütle mulle, kas sa mind ei hüüdnud kunagi armsamaks?
Karbonaad peab katma kogu taldriku.	Karbonaad ei tohi liiga läbipraetud olla!	Hästi toorevõitu karbonaad ja klaas valget viina!	Krõõt, mõtle ka minu kogule!
Armastus ei nõua kinki.	Väikesed kingitused säilitavad sõpruse.	Suured kingid säilitavad armastuse.	Mulle ei kingi keegi!
Esimese kokkuhoitud rahaga ostan fraki.	Kas ma pean täna õhtul tõesti fraki selga panema?	Oh, kuidas ma vihkan frakki!	Ilusate naiste seab tunneb ennast hästi ainult frakis.
Ükski naine ei mõista meest!	Ükski naine ei mõista meest!	Ükski naine ei mõista meest!	Ükski naine ei mõista meest!

RISTSÕNAD

Tänase ristsõna lahendajaile on auhindadeks kolm põnevusromaani. Ristsõnad.

Paremale: 1. Raadioaparaadi firma. 5. Taim. 7. Flotovi ooper. 11. Tiibeti vaimulik. 12. Asundus Läti piiril. 13. Eesti sportlane. 15. Tera. 16. Eesti minister. 18. Projekt. 20. Sportlane. 22. Saar Tallinna lähedal. 24. Magus aine. 26. Riietusese. 30. Mliimiline väljendus. 31. Väätkasv. 32. Eesti luuletaja. 33. Aho romaan. 35. Eesti kõrgushüppaja. 38. Eesti näitleja. 39. Linn Jaapanis. 42. Linn Itaalias. 45. Küsimusleht. 48. Naise nimi. 49. Toidualne. 50. Eesti näitekirjanik. 52. „Estonia" primadonna eesnimi. 53. Eksootiline tiitel. 54. Naise nimi. 55. Eesti maadleja. 56. Chateaubriandi teos.

Alla: 1. Tiitel. 2. E. Petersoni novell. 3 .Linn Eestis. 4. Neli ühesugust. 5. Linn Eestis. 6. Ratsaväelane. 7. Maal murrakus. 8. Keemiline element. 9. Tiine. 10. Vee seisukord. 14. Ametlikul paberil. 17. Õkva. 19. Kuulus väejuht. 21. Kuulus mongoolvallutaja. 23. Riik Euroopas. 24. Kala. 25. Lääge. 27. Sudermanni näidend. 28. Vanamees. 29. Eesti näitleja. 33. Vedeliku nõu. 34. Kaubanduslik oskussõna. 36. Muinasceesti jumal. 37. Kuulus loodusteadlane. 40. Tasane häälitsus. 41. Linn Egüptuses. 43. Poisi nimi. 44. Tänav läti keeles. 46. Nurm, põld. 47. Linn Eestis. 48. Tiitel. 51. Eesti näitlejanna.

Õnnelikud lahendajad.

Eelmises „T. P." ilmunud ristsõna lahendasid ja said auhinna: K. Allist, Tallinnas; Erich Niinepuu, Riisipere ja E. Koch, Tallinnas.

Lahendus.

Paremale: 1. Lihula. 5. Eksam. 9. Septimus. 10. Vanker. 12. Musti. 14. Kitsas. 17. Rakk. 19. Lea. 20. Kiik. 23. Peo. 24. Olend. 26. Orlov. 27. Olion. 29. Ervin. 33. Mis? 34. Laim. 37. Ood. 38. Kett. 39. Andres. 42. Leedu. 44. Aumere. 46. Kalevala. 47. Trall. 48. Laagri.

Alla: 1. Liverpool. 2. Usk. 3. Leek. 4. Aprill. 5. Emma. 6. Kuusk. 7. SSS. 8. Mai. 11. Nikolai. 13. Tai. 15. Tee. 16. San. 18. Aer. 21. Inimene. 22. Kunstmesi. 24. Ove. 25. Don. 28. Oit. 30. Rod. 31. Vor. 32. Ideaal. 35. Are. 36. Madal. 40. Null. 41. Sula. 42. Lot. 43. EKA. 45. Maa.

VEEL VEIDI KANNATUST ja meilgi on käes kirsiaeg.

Sekeldused pimesoolega ja puuduva kõrvaga

Keegi rahvasaadik Seattle'is, Ameerika Ühendriikides, lasi välja lõigata oma pimesoole. Kuid narkoosist ärgates rahvasaadik oma 'ihu ja verd" nähes sai äkki sisemise liigutuse. Ta otsustas, et pimesoolt ei tohi tavalise hoolimatusega visata jätmete kasti, vaid tuleb auga ning kommete kohaselt surnuaiale ta matmispaigale mulda sängitada. Päriti võimudelt järele ja need teatasid, et nendel pole midagi sellise matmise vastu. Kuid otsustav vastuseis tuli kirikult ja surnuaia valitsejalt. Rahvasaadik selles piikide murdmises jäigi kaotajaks pooleks. Kui ta oma pimesoole panipaigaks ei vali piiritusepurki raamaturiiulil, siis teise võimalusena saab küll kõnealla tulla vaid haigla pühkmekast.

Õnnelikumalt lahendas ühe kõrvalesta puudumise keegi noormees Stokholmis. Kõrv puudus tal juba sündimisest saadik. Kuid esimest korda puudust kõrvalesta järele tundis ta alles nüüd abiellumisel. Päästvaks aitajaks osutus siin ta ema. See läks arsti juure ja viis asjad nii kaugele, et tema kõrvalest ära lõigati ja poja pea külge istutati. Operatsioon õnnestus ja noormees võis abielluda. Loodetavasti on ta oma nooriku suhtes nüüd ka kahekordselt kuulekam.

Ettevalmistused.

Määronija: „Homme kavatsen selle suure mäe tippu ronida. Mis ettevalmistusi peaksin ma selleks tegema?"

Võõrastemaja omanik: „Kõigepealt tasuge oma arve, mu härra!"

Filmitähe unustamine.

Kuulus filmitäht: „Kas soovite veel midagi peale selle, kui saite minult autogrammi?"

Austaja: „Oleksin tänulik kui saaksin tagasi oma täitesulepea."

Bridž

Väike slemm päikeselõõmas

„Bridži evib tõesti seletamatuid võlusid. Isegi suvekuumuses kuurordi miljöös ei suudeta vabaneda bridzhist. Allpool huvitav partii, mis sooritati täies hasardis kusagil suvituskohas mererannas, vaatamata, et kraadiklaasis oli elavhõbe välja pakkunud „suure slemmi" ja tuul paiskas liiva kaardilehvikusse.

Pada K, 8, 6
ärtu Ä, 6, 2
ruutu 8, 7, 6, 2
risti K, 10, 6

? W N S O ?

pada Ä, E, 5
ärtu E, S, 10, 9, 5
ruutu Ä, K, 5
risti Ä, 9

Pärast igasuguseid pakkumisuperpalle jõudsid Nord—Süd 6-ärtuni, kusjuures Nord jäi lauaks ja Süd käeks. Pärast seda, kui West oli avanud mängu padasõduriga ja laua kaardid maha kukkusid, nägi Süd, et ta ülesanne pole kaugeltki kerge. Süd mõtles tükk aega ja ehitas oma plaani kõige halvema mängu jaoks üles, see tähendab, ta oletas, et puuduv ärtukuningas istub kolmekordse kattega Westi kaardilehvikus. Kuid julgus on ka kaardimängus pool võitu. Süd tõmbas kaks korda ärtu, kusjuures, nagu selgus, ärtukuningas istus Westi käes, West ärtut üle lüüa ei saanud ning laskis Nordil trumpässa paljaks mängida, seejuures jäi Westil kätte aga ärtukuningas ja väike. Surmkindel tihi! Eks ju? Jällegi pidi Süd mõtlema ja selle tulemuseks oli, et ta käis kaks korda pada, järgnesid ristis äss ja kuningas, ning laua ristitrumbiga löömine käe poolt. Selle järele mängis Süd käest ruutuässa ja kuninga. Nüüd saabus hetk, kus Süd võis loota, et leping täidetaks, muidugi ainult sel juhtumil, kui käib edasi väikese ruutuga ja Ost tihile tuleb. Meie Südil oli õnne, tihi läks Ostile ning pilt kaardijaotusest nägi välja järgmiselt:

ärtu Ä
ruutu 8

ärtu K, X — W N S O — pada X, risti X

ärtu 10, 9.

Nagu nähtub diagrammist, ei saa West oma kuningaga tihi, vaatamata, et ärtukuningas on kaetud ja lauas äss üksik.

Ükskõik millise kaardiga ka Ost välja ei tuleks, West jääb tihita, sest Süd paneb trumbi, millest West saab üle ainult kuningaga, kuid kuninga „kutsub" ära Nordi äss, mis selleks ongi varutud.

Nii täitis Süd ka raske lepingu suvituskohas keset lõõmavat päikest ja tuiskavat rannaliiva.

Ülesanne nr. 26.

pada —
ärtu Ä, 2
ruutu 9
risti 10, 3, 2

pada Ä, 3, 2
ärtu 4, 3
ruutu —
risti 5

W N S O

pada 7, 4
ärtu 6
ruutu 3
risti 9, 8

pada 8, 6
ärtu 7, 5
ruutu 2
risti 4

Ärtu on trump. Süd mängul ja ei tohi ära anda ühtki tihi. (Lahendus järgmises numbris.)

Ülesande nr. 25 lahendus.

Süd	West	Nord	Ost
1. ruutu K,	ruutu 7,	risti 6,	ruutu 3
2. ruutu 6,	ruutu 8,	ärtu S,	?

Ost on sunnitud viskama kas risti või pada, esimesel juhul peab Nord käima risti ja Süd seda lööma ärtu kümnega. Seejärele pada kuningas ja siis lüüa trumbiga pada seitset. Ülejäänud tihid teevad ärtuäss ja ristikaheksa. Teisel juhtumil peab käima pada neljaga, mida tuleb ära võtta kuningaga, edasi lüüa pada lauast trumpässaga, siis käia ärtu seitsmega ja võtta kümnega. Ülejäänud tihid moodustavad ruutuemand ja pada 6.

AINUKE VÕIMALUS.

„Kas pole siis kuidagi võimalik juukseid säilitada?"

„Siiski, medaljongis!"

Mängukuningast sai päriskuningas

Kürose ja Kröösose omavahelisi ületrumpamisi. — Lood ajaloo koidikult

Lüüdia kuninga Kröösusele ütles Ateena riigimees Solon, et inimest ei saa enne surma õnnelikuks kiita. Kröösus, kes oli päratu rikas ja võimas ning pidas ennast õnnelikemaks inimeseks maailmas, vihastas niisuguse tarkuse üle ja ta kihutas Soloni minema. Hiljem ta siiski pidi tunnistama, et ateenlasel oli õigus.

Nimelt Pärsia kuningas Küros võitis Kröösuse ning vangistas viimase. Kuna tol ajal inimesed käitusid loomuliku lihtsusega, siis laskis Küros Kröösuse tuliriidale asetada ja kavatses oma vaenlast ära põletada. Seal meenusid lüüdialaste kuningale targa Soloni sõnad ja ta hüüdis minevikku mälestades kolm korda: „O, Solon!"

Küros muutus tähelepanelikuks ning laskis tõlkidel Kröösuse käest järele pärida, mida see hüüe tähendab. Kui ta Soloni loo teada sai, siis hakkas ta maailma elu üle põhjalikumalt järele mõtlema, temas tekkis kahetsus ning kaastunne lüüdialaste kuninga vastu ja ta käskis tuliriida kustutada.

See polnud aga kerge ülesanne, sest tuliriit lõõmas juba üleni. Kröösus, nähes et surm ähvardab, pöördus harda palvega Apollo poole — ja ennäe, pilvitus taevas tekkis suur kõuepilv, millest vihma tuliriidale hakkas kallama. Varsti oli tuli kustutatud. Ja nii pääses Kröösus surmast.

Kröösus polnud rumal mees. Seda näitab juba asjaolu, kuidas ta Kürose nõuandjaks pääses.

Pärslased rüüstasid lüüdialaste pealinna Sardist. Kröösus vaatles seda toimingut ning pöördus siis küsimusega Kürose poole: „Isand, mida teevad need sinu inimsed seal linnas niisuguse kiiruga?"

Küros vastas: „Nad rüüstavad sinu linna ja röövivad sinu varandusi!"

Seepeale lausus Kröösus: „Ei. Need inimesed ei riisu minu linna ega minu varandusi, sest mul pole enam midagi. Kõik kuulub ju võitjale. Nii siis röövivad nad sinu linna ja varandusi."

Küros taipas otsekohe, et kavalal lüüdialasel on õigus ning ta küsis Kröösuselt nõu, kuidas ta toimima peaks.

Kröösus seletas: „Kuna ma nüüd sinule allun, siis pean ma sulle ka head nõu andma. See on lomoulik. Seepärast siis kuula! Pärslased on upsakad, kuid vaesed. Kui sa nüüd lubad neil vabalt varandusi koguda, siis võib juhtuda, et nad hiljem jõukad olles sinu vastu mässu tõstavad. Seepärast sea oma ihukaitseväelased linna väravatele ning lase rüüstajatelt röövitud vara ära võtta, ettekäändel, et Zeus kõigest kümnist peab saama. Sel puhul pole sul vastuhakkamist karta."

Küros toimiski nõnda. Ja kuna Kröösusel õigus oli, siis sai ta Kürose nõuandjaks.

Nüüd siis veel mõned sõnad sellest, kuidas Küros pärslaste kuningaks sai.

Enne Kürost olid pärslased meedlaste alamad. Meedia kuningaks oli aga Astyages. See mees nägi kord oma tütre Mandane kohta imeliku une, millest targad seletasid, et Mandane poeg tõuseb kuningaks meedlaste ja pärslaste üle. Kuna Astyagesel oma tuleviku pärast hirm hakkas, siis otsustas ta asja omamoodi likvideerida. Seepärast andis ta oma tütre Mandane ühele alamast soost pärslasele Kambysesele naiseks. Kui Mandanel poeg Küros sündis, siis laskis Astyages oma sugulasel ja sõbral Harpagosel poisi ära röövida ning käskis last hukata. Harpagos kui kõrgest soost härra, ei tahtnud sellise räpase asjaga oma käsi määrida ning jättis kuninga käsu täitmise karjase Mitradatese hooleks.

Viimase naisel oli aga just samal ajal surnud poeg sündinud — ja karjasepaar otsustas väikese Kürose endi surnud lapsega vahetada. Nii olid siis asjad korras, sest Astyagese ja Harpagose teades oli Küros surnud.

Väike Küros kasvas tugevaks nii kehalt kui vaimult. Ja siis juhtus kord nii. Kaheteistkümne aastane Küros valiti teiste laste poolt mängu ajal kuningaks. Ja poiss pidas end kuninga kombel ülal: jagas käske, ameteid, korraldas oma mänguriiki, karistas vastuhakkajaid, nagu tõeline kuningas. Vastuhakkajate hulgas oli ka üks rikka mehe poeg, kellele Küros korraliku nahatäie andis. Karistada saanud poiss jooksis töinates oma isale kaebama ja see omakorda läks kuninga Astyagese juure õigust nõutama.

Küros kutsuti kuninga ette. Tema välimusest ja üllast käitumisest taipas Astyages kohe, kellega tal tegu. Ta laskis karjase ja Harpagose enda juure kutsuda ja siis selgus kogu lugu. Kuna Küros oli mängukuningaks valitud, siis arvas Astyages, et tema uni ongi nüüd täide läinud ja seepärast saatis ta Kürose oma tütrele Mandanele tagasi. Kuid Harpagost ta otsustas karistada.

Selleks valis ta äärmiselt julma ja metsiku viisi. Nimelt kutsus ta Harpagose enda poole lõunale. Siin serveeriti Harpagosele eraldi toitu. Järelsöögiks toodi talle kaetud vaagen ning kui ta selle kaane üles tõstis, siis nägi ta, et vaagnas olid ta noorema poja pea, käed ja jalad. Õnnetu isa taipas otsekohe, kelle praadi ta oli söönud — kuid ta tegi alandliku näo ja ütles, et kuningal on õigus temaga toimida nii nagu ta heaks arvab. Kuid südames tõotas ta kättemaksu.

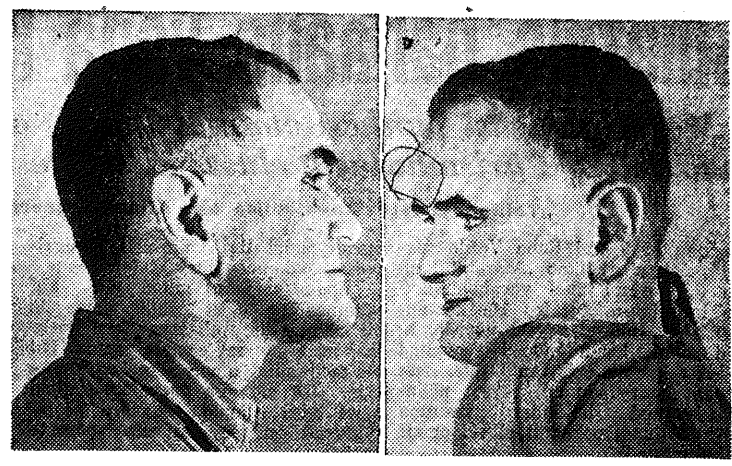
Möödus aastaid. Küros oli meheikka jõudnud.

Ja nüüd otsustas Harpagos Astyagesele kätte tasuda.

Ta astus Kürosega ühendusse ning soovitas tal pärslasi meedlaste valitsuse vastu üles ässitada. Küros nõustus ja ässituseks valis ta algupärase viisi. Ta kutsus kõik tähtsamad pärslased enda poole, andis neile sirbid kätte ning saatis nad põllule vilja koristama. Päev oli palav ja töö raske. Õhtul tuldi põllult puruväsinult ja siis ootas töölisi viletsalt kaetud söögilaud.

Teisel päeval aga Küros andis pärslastele rikkaliku söömingu. Oli ohtralt veini, pillimängu ja tantsijaid. Pärslased lõbutsesid päeva läbi. Kolmandal päeval pidas Küros pärslastele kõne: „Minu armsad suguvennad," ütles ta „te nägite kui raske oli teie elu esimesel päeval, kuid te märkasite ka, kui lõbus oli see teisel päeval. Sellest võtke õpetust. Kui teie ei raputa enesest meedlaste iket, siis saab te elu sarnanema esimesele päevale. Kui te aga tõstate meedlaste vastu mässu ning valite mind kuningaks, siis kujuneb teie elu sarnlevaks teisele päevale."

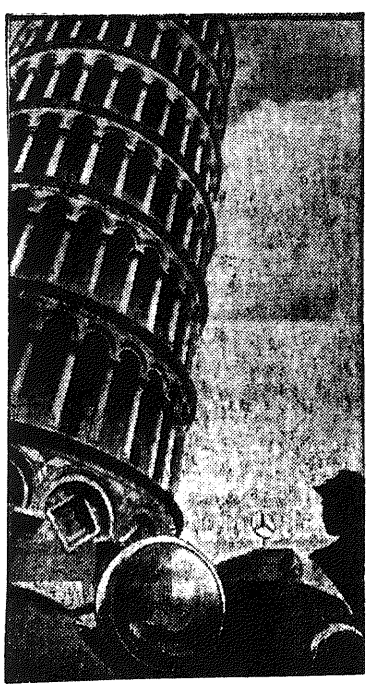
Näide oli kõigile selge, ning sellega ka mäss otsustatud. Kui Astyages mässust kuulis, siis saatis ta oma sõjaväe Harpagose juhatusel Kürose vastu. Harpagos läks aga oma vägedega mässajate poole üle. Küros vangistas Astyagese ja sai tema asemel kuningaks ning Pärsia suurriigi asutajaks.

Ainuke mees, kes näeb oma selga

Martin Laurello on mees, kes võib peeglita oma selga näha. Praegu teadaolevate andmete põhjal, on tema ainuke, kes sellega toime tuleb selles ajalikus maailmas. Tema on juba õige varakult hakanud mängima maduinimest.

Röntgeniülesvõte tema kaelast näitab, et see on päris normaalne kael, vast ainult vahega, et kaelalülid on üksteisest võrdlemisi kaugel. Oma trikki sooritab ta siiski teatava ettevalmistuse järele, see seljavaatamine nõuab suurt pingutust ning seepärast ei saa ta ka kaela pikemat aega 180-kraadises pöördes hoida. Triki ajal jääb Martin Laurello hingamine seisma, sest et õhukanalid ja veresooned on kokku pigistatud. Selles seisundis võib ta olla kõige rohkem üks minut.

TA ON TÕESTI VILTU!

Originaalne ülesvõte Pisa tornist, mis tõendab, et see kuulus torn on tõesti viltu.

Daamid, ettevaatust pikkade pükstega!

Pidžaama, shortsid, bolero — ranna suurmood. — Luulelennul rannariietuses pole piire

1. — Pikad rannapüksid on tumesinised, samuti sinna juurde kuuluv pluus. Vöö ja pluusiäärised erekollased.
2. — Kellukeselised shortsid ja vestitaoline ülaosa moodustavad ühtlase terviku.
3. — Lai seelik joonikust riidest. Täienduseks samast materjalist pihik.
4. — Põlvpüksid jämedast smaragdrohelisest shantungist kollasepõhjalise pluusiga, millel tumepunased ja rohelised triibud.
5. ja 6. — Lühike ansambl, mille ääred — nii bolerol, shortsidel, kui ka seelikul ja pihikul — kaunistatud sobivas värvuses paelaga.

Ka rannamood teeb igal aastal läbi muudatusi, kohanedes üldise joonega kleidimoes. Leidlik naine oskab ka oma rannarõivastuses rakendada uudseid pisiasju, mis sellele annavad moodsa ilme — olgu see siis shortside või seeliku lõige või huvitav värvide kombinatsioon. Rannarõivastus võimaldab fantaasiale õige laialdast tegevust, sest rannas on ju lubatud julgemad ja kirevamad värvide koostised, kui näiteks mujal. Siinjuures tuleb arvestada ainult üht asjaolu: et silmatorkava rannarõivastuse kandja oleks noor või vähemalt hästi säilinud, ja laitmatu kujuga.

Rannarõivastuses võib valida lihtsa ja fantastilise stiili vahel. Kes on küllalt jõukas, et muretseda enesele mõlemat liiki rõivastuse, tehku seda, sest vahelduse pole kunagi halb.

Rannas vajate peale supeltrikoo, mida tänavugi eelistataksc villasest lõngast, eelkõige pidzhaamat ja klassikalisi, laitmatuid shortse. Need on püsinud moes aastast aastasse ja püsivad oma põhilaadis arvatavasti tulevikuski.

Kuid enne pikkade rannapükste muretsemist veenduge, kas teie kuju on niivõrd pikk ja sale, et lubab teil pidzhaamat kanda. Sest leidub naisi, kes kleidis näevad välja nägusad, kuid pikkades pükstes on koledad ja naeruväärsed.

Pikkade pükste moes pole näha mingit muutust. Vahest ainult see, et pluusid ja pulloverid nende juurde muutuvad aina eredamaks, taotledes uusi, huvitavaid värvikombinatsioone. Selle eest aga on kleitide kellukeseline kuju kandunud üle lühikestele rannapükstele — shortsidele, muutes need seega naiselikumaks.

Vahelduseks pidzhaamadele ja shortsidele näeb rannas kombinatsioone, mis koosnevad selga, õlgu ja käsivarsi vabaksjättavast pihikust ning lühikesest, alt tublisti laienevast seelikust. Pihiku ja seeliku materjaliks võib olla joonik või kirev lilleline riie. Kuid sellise kombinatsiooni kandja peab evima ilusa, saleda piha.

Edasi torkab rannas silma ka ühevärvilisi põlvpükse joonikute või kirevate ühevärviliste pluusidega. Kuid ka seda kombinatsiooni võivad kanda vaid pikemad naised.

Väga praktiliseks tänavuses rannamoes osutuvad väikesed nööbitavad bolerod, mis täiendavad shortse või asendavad nende juurde kantavat pihikut. Bolero valmistamisel on fantaasial valida tuhandeid võimalusi. — Samuti peetakse ka tänavu endiselt lugu veidi alla põlve küünivaist seelikuist, mis nööbitakse shortsidele peale. Kooskõlas voogavate kleitidega on ka need tänavu muutunud alt laiemaks.

Sületäis banaane vana kilunõu eest

„Maretiga" süsi punkerdamas Atlandi ookeani Cabo Verde saartel. — Pärismaalaste elust ja sealsest vanakraamiturust

„Tallinna Posti" kaastöölise kiri Lõuna-Ameerika teekonnalt

„Juba hakkavad Cabo Verde saared paistma", hõikab „Mareti" kapten J. Veldi ühel varahommikul üle kajutiukse, rutates ise komandosillale. Hõõrudes veel unerähmaseid silmi, kisun mõned soojemad riided selga ning ruttan järele. Sest säärast suursündmust, pärast nädalaid kestnud rühkimist ääretuina näivat Atlandi ookeanil ei või ometi maha magada.

Ja tõepoolest hakkabki silm eestpoolt läbi hommikhämaruse selctama kõrgeid sakilisi mügerikke — need ongi ammuoodatud Cabo Verde saared St. Antonio ja St. Vincent ning nende vahel veel mitmeid teisi väiksemaid saarekühmusid. Kurss on meil St. Vincenti saarel asuva sadama Porto Grande poole, kust meil tuleb võtta peale uusi söetagavarasid, et Euroopasse jõuda.

Kontrollime veel kord laeva päevaraamatut ning leiame, et teekond Argentiina sisemaal asuvast Santa Fe sadamast on väldanud täpselt kolm nädalat.

Cabo Verde saared asuvad 14 kuni 17 põhjalaiuse kraadide vahel, umbes 400 meremiili Lääne-Aafrika lähemalt rannikult. Saari on kokku 14 kobaras koos ning kuuluvad juba nende avastamisest saadik Portugalile.

Kui siis hommikpäikese esimesed kiired hakkavad juba kuldama kõrgeid mäetippe, olemegi kohal — St Vincenti reidil.

Vaevalt oleme saanud ankru sisse lasta, kui otsemaid hakkab laeva juure vajuma igalt poolt paate kaubitsejatega. Mõnel on paadipõhjas plekknõu kaladega, mõnel kobar banaane, korvitäis apelsine või kümme-paarkümmend kookospähklit.

Kribinal-krabinal ronivad mehed ahviviledusega laevapardale ning otsemaid algab vahetuskaup „Chinchi-po-chinchi".

Vana särgiräbala eest, mis parss juba äraviskamiseks, pakutakse paarkümmend apelsini, tööpintsaku eest suur kobar banaane, kuna vana kilunõu leitakse olevat väärt oma 4 või 5 kookospähklit. Tubakas aga on juba sedavõrd hinnaline vahetuskaup, et paki „Dobbelmanni" eest ei keela ükski mustanahalistest ja kräsusjuukselistest kaupmeestest sületäit apelsine või pangitäit kalu.

Eriti agaralt suruvad kauplejad köögiukse ees, kus vaatavad sülge neelates pealt koka tegevust hommikueine valmistamisel.

„Andke see nõu mulle", nurub üks neist kätega veheldes ja vanale roosteplekkidega kaetud kilunõule osutades.

Ja igasugused vanad riided lähevad puuvilja eest oma teed. Mõni laevameestest pakub ka vahetuskaubana oma vana kaelasidet ja sokke. „Mis me teeme nendega", laiutavad vahetuskauba sobitajad käsi. „Kes meil neid kannab ja kuhu me need paneme?"

Samal ajal suruvad kapteni ukse taga kohalikud laevadevarustajad, pakkudes oma kaupa. Üks neist tõmmu näovärvi ja hallide juustega tunneb end aga koguni eesõigustatud seisukorras,

kuna temal on soovitus ühelt Eesti auriku kaptenilt,

kes siin on mõni aeg tagasi käinud laevatagavarasid täiendamas. Ja soovituseks on kapteni nimekaart, mille tagaküljele märgitud eesti keeles: „Võtsin selle käest vähe kaupa, paistab, et ta pole hullem kui teisedki". Lõpuks otsustaski „Mareti" kapten selle shipshandleri käest võtta veidi toiduaineid lisaks senistele tagavaradele. Andes hiljem ka omalt poolt umbes samasisulise soovituse.

Peagi on laevaboordis ka söepraamid ning neegrite arvurikas pere hakkab söekotte suure kisa ja lärmiga laevale vinnama kahe mustanahalise tööjuhataja — formani juhtimisel. Varsti oli selle suure töötamise tagajärjel kogu laev ja ümbruski tihedat musta tolmu täis nii, et laevamehedki käisid mööda tekki ringi ninaalused kriimud ning silmalaud tahma täis. Vaata aina, et muutuvad otse silmnähtavalt samuti murjaniteks.

Peatust reidil otsustasime kapteniga kasutada ka maal käimiseks.

Vaevalt saame jalad paadist toetada kindlale maale, kui otsemaid surub endid ligi kolm-neli neegripoissi, pakkudes teejuhtideks.

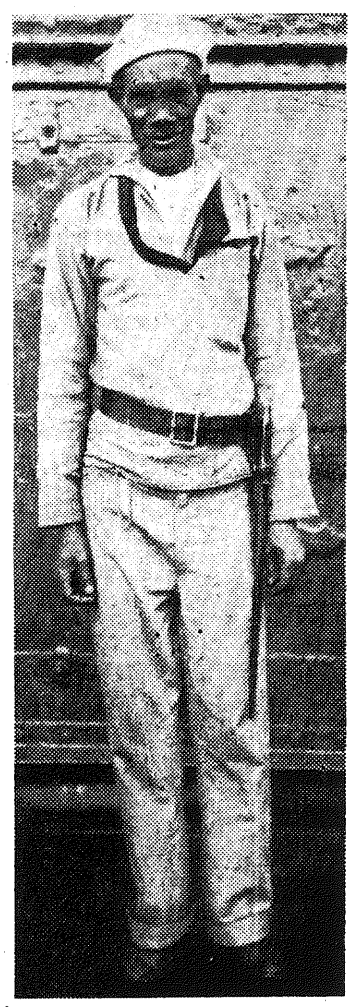
Lõpuks ei jäägi muud üle, kui võtame ühe neist juhiks, kes siis oli ka otse ääretult tragi teisi kaaslasi meie juurest eemale ajama. Nii oli meil nüüd ainult üks kaasassõrkija. Ise me aga vaevalt oleksime neist lahti saanud, sedavõrd pealetükkivad on teejuhid siin vööraste vastu.

Tänavad St. Vincentis on kitsad, palistatud ühekordsetest kivimajadest. Käidavamatel tänavatel on igas kolmandas-neljandas majas äri. Ja mis äridki need on — nurgas vaadike punast veini — vino tintot, laes mõned kobarad banaane ning letil kämakas-paar valget leiba ja vahest veel mõnd aiavilja kastidega leti kõrval. Ja see ongi ka kogu kaubatagavara.

Ühel ristnurgal on ühe äri uks lahti.

Tekib huvi, mis äri see peaks küll olema, sest kaupa ei näi olevat ja sisustus on ka õige räpane.

Seinapaberid võidunud ja osalt rebenenud, põrandad kaetud, kes teab mis ajast jäänud sodiga, kuna pehme leentool on ammu kaotanud oma õige värvi ning riidest kate elamas veel oma viimseid päevi. Pilgu üle ukse sisse heites selgub

St. Vincenti politseinik — carabinero — „Mareti" pardal.

aga, et tegemist habemeajajaga. Ühes pimedamas nurgas, pragunenud peegli ees istub mees, jalad peeglilaual, lõug seebine, kuna habemeajaja ise krõhvitseb noaga selle habeme kallal.

„Siia küll ei julgeks miski hinna eest sisse astuda habet ajama", leiame.

Tänavail liigub mehi üksikult ja salgakaupa paljajalu, narmendavate äärtega püksid jalas. Edasi-tagasi liigub naisi erilisel neegrinaiste kõikuval kõnnakul peagu igal mingi tünn või korv peapeal. See on juba nende kraamikandmise viis.

Siis viib meid ringkäik turule. See on korralikult klaaskatuse all ning müügikohad tihedalt üksteise kõrval. Kogu söödava kraami ümber sumiseb aga kärbeste leegion.

Laeva ümber on vahepeal kogunenud mitmeid paate mustanahaliste jõnglastega, kes näitavad endi suurt osavust metall-raha vee alt väljatoomisel. Viskad mõne rahatüki vette ja otsemaid sulpsatab sellele paadist järele ka jõnglane, ilmudes mõni hetk hiljemini veepinnale, raha hammaste vahel. Ja kus olid veel asjatundjad — kui mõni laevameestest viskas vette mõne käibelt kõrvaldatud ja maksvuseta raha, otsemaid hakkas jõnglane pahandama — no bono, no bono!

Aga see poisikeste osavus läks nii mitmelegi kalliks,

kuna asarti sattudes pilluti vette isegi suuremaid rahasid, et selgusele jõuda, kas ikka saavad kõik rahad kätte. Ja tõele au andes, peab küll tähendama, et ainumatki raha, mis laevalt vette visati, ei läinud kaotsi. Juba enne selle põhjavajumist oli poisil raha käes.

Pikk mustanahaline politseinik, kes oli korrapidajaks laevas meie peatumise ajal, teadis rääkida, et igal aastal langeb vähemalt üks jõnglastest oma vee all käimisel haikala ohvriks. Aga või siis teised küsivad sellest!

Siis aga hiivame uuesti ankru ning loojuva päikese kullas kõrged mäed hakkavad jälle meist maha jääma, kuni kaovad sootuks silmist...

Atlandil.

O. Nahe.

Spordi-raadioreportaaž

Kuulen raadiot. Parajasti ülekanne Hiina-Jaapani kergejõustiku maavõistluselt Koutshoust. Raadioreporter räägib ilmselt närveerivana: „Algab 100 meetri jooks. Sirgjalt arvates jooksevad hiinlane Pik-ki, jaapanlane Nakamura, hiinlane Aushou ja jaapanlane Savokuma. Esimene start ebaõnnestub, kuna Aushou paistab liialt närvilisena ja kargab stardist varem välja kui teised. Teise stardipaugu kõlades väljuvad võistlejad kui üks mees. Jooksu läks paugu pealt juhtima... ..... at-at-at-at võitis jaapanlane, ka teine jaapanlane, ei koguni kaksikvõit, kohe kuuleme nimed. Võitis Savokuma, teine Nakamura, kolmas Aushou ja neljas Pik- ki.

Edasi kuulen.

„Käimas 1500 meetri jooks." Jooksu veavad kaksikvennad Savou'tad, nende kannul tihedalt hiinlane Tung-Jung, näib, et hiinlane pika sammuga omab parema stiili kui jaapanlased, vaatamata, et viimased siiski kiiremini jooksevad. Võistlejad jõuavad viimasele kurvile, jaapanlased lisavad tempot, Juh-mako pressib kõvasti, 2000 meetrit möödub Harada juhtimisel. Prö-long on juba paarkümmend meetrit maha jäänud. Jaapanlased konkureerivad omavahel. Joosta on veel viimane ring — 400 meetrit. Jaapani jooksukuulsus ja maailmameister Harada algab kohutava lõpuspurdiga ja läbib finishlindi esimesena, aeg ...." Kõik on nüüd kena, aga kuidas on 1500 meetri jooksuga, mõtlen: kas raadiomees eksis varem kuulutatud võistlusmaa pikkuses, et küll pärast tuleb jällegi õiendus, seekord jääb see siiski tulemata.

„Edasi kuulete head kuulajad kuidas areneb kuulitõuge." „Hiinlane Mahlsangti asub kuulitõukeringi. Paneb kuuli kaela peale, võtab hoogu, heidab, ei siiski tõukab, kuul lendab ilusa kõrge kaarega — 13 m. 14 sentimeetrit. Algab kuulitõuke viimane ring. Tõukama asub Kaug-Ida meister Kruang, muidugi hiinlane, kohe näeme kas Kruang suudab parandada oma senist tagajärge või peab ta leppima saavutatuga. Ta võtab kuuli maast, pühib selle hoolega puhtaks, sülgab kuulile ja sobitab selle hästimugavalt kaelale. Teeb jalaga väikese nõksatuse, oi midagi head, — siski vaid 15 meetri piir.

Tulemused: 1) Kruang, Hiina, 15.73; 2) Bärloja, Jaapani, 15.06; 3) Backzhode, Jaapani, 15.13 ja neljas Mahlsangti, Hiina, 15.45.

Natukese aja pärast: „Siin oli tulnud tagajärgede kuulutaja eksimise tõttu väikene viga. Hiinlased on saavutanud kuulitõukes kaksikvõidu." Vaatamata, et varem oli juba üteldud Mahlsangti saavutus, millega ta kindlustas endale juba teise koha, parandas hallomees: „Mahlsangti parim tõuge oli 15 meetrit ja 45 sentimeetrit. Tagajärg on tänavu paremuselt teine ja mehe isiklik rekord."

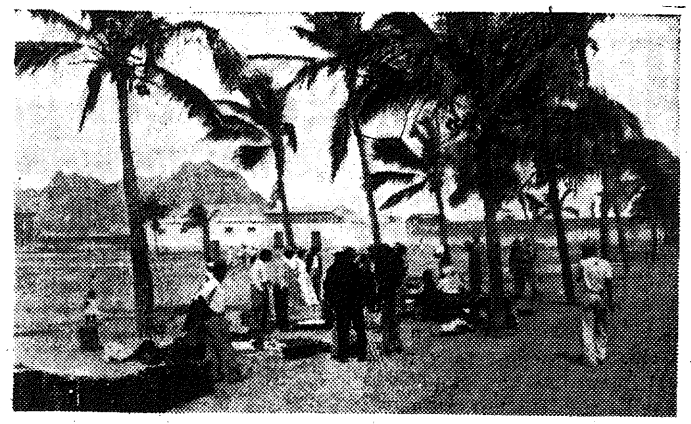
Ei taha leppida sellega, et üteldud tagajärgedes oli väikene viga. Minu teada Hiina saavutas kogu maavõistlusel vaid ühe kaksikvõidu ja seda just kuulitõukes.

Olen huvitatud vasaraheitest, kuna tean, et Hiinat esindab tulevikumees O. Lin-tang. Ootan, ootan, kõike räägitakse. Kõneall on olnud juba mitmete meeste perekonnarekordid, kõik head ja pahed, aga soovitav jääb mul siiski vaid unistuseks. Juba kuulen: „Sellega lõpetan head kuulajad ülekande Koutshou staadionilt ja palun kõiki austatud kuulajaid homme õhtul kell 22.10 jälgida reportaazhi Hiina—Jaapani kergejõustiku maavõistluselt.

Teise maavõistluspäeva õhtul olen jällegi uudishimulik ja ootan põnevusega võistluste lõpp-tulemusi. Juba kuulengi: „Algas teatejooks 100+200+300+400 meetrit. „Esimest 100 meetrit jooksevad hiinlane ja jaapanlane kõrvuti, (no ei tea kuidas nad peaksid siis jooksma) järgmisel vahetusel oli märgata juba jaapanlase vahest paari-kolme meetrilist edumaad. Viimasel vahetusel hiinlane Ka-kuang, kes teatepulga annab Hall-siule 400 m jooksuks on jaapanlasest maha jäänud juba üle kümne meetri. Hall-siu algab metsiku tempoga ning 250 meetri järgi on jaapanlane püütud, Hall-siu on saavutanud juba paari meetrilise edumaa. Järsku möödub aga jaapanlane, Hall-siu hakkab maha jääma. Reporter räägib: „Hall-siu on kangestunud, ei, ta jalad on kangestunud, ta samm jääb lühikeseks, jaapanlane võitis mõne meetriga." (Vahemärkus: Ei olnud seal mingisugust kangestumist, vaid lihtsalt hiinlase „tuul" oli liigsest pingutusest otsa lõppenud.) Lõpuks kuulen veel teivashüppe lõpptagajärgi: 1) Ad-tshu, Hiina, 3.80; 2) Hop-shoguni, Jaapan, 3.80; 3) Kisima, Hiina, 3.90; 4) Koisonagon, Jaapan.

Mõtlen, mis teivashüpe siis Jaapanis on. Kas see kes vähem hüppab, võidab.

Raadiokõrv.

See ongi kogu vanakraamiturg St. Vincentis.

Turismi kogemusi

„Ega siin muud magamiskohta ei ole kui restoranis", ütleb autojuht teel Toila jaamast Jõhvi poole. Ja sasipäine preili kohapeal lausub:

„Üks tuba on veel vaba."

Lähme siis trepist üles. Mingis hämaras nurgas tuleb uks kärinal lahti.

Algul ei seleta silm muud, kui et pisikesest ruumist viib teise ruumi aken ja läbi roheliste eesriideräbalate paistab roheline piljardikalev, mille peal üks mees on kõhuli ja õiendab keed palli poole. „Olgu mis on, aga iseseisvat äri ma enam ei tee," ütleb kõhuli lamaja. „Maksan sulle 5000 krooni osamaksuks ja..."

Piljardipall kolksatab.

Pikapeale seletab silm, et toaks nimetatud ruumis on kõverate jalgadega, roostes raudvoodi, vaip segi aetud. Tillukese valgusjõuga elektripirn valgustab vaevalt imelikku, tolmunud kuplit, mille materjaliks kunagi on olnud krepp-paber. Narmendavast tapeedist paistavad pruunid augud või maklatuurpapp.

Väsinud kondid kisendavad voodit kui kaamel veelähkrit. Aga kui sa pead kogu aeg kuulama piljardimängijate juttu ühe tütarlapse aust kõige naturalistlikumas käsitluses, siis taipad, et siin magamiseks peaksid olema mõlemast kõrvast täitsa kurt.

Luurekäik raudteejaama annabki tulemusi — toa võib saada ka söögisaali juures.

„O—jah— nüüd saab õhtusöögiks küll," ütleb siin teenija-tütarlaps. Ja toobki toidu lauale. Ainult:

„Kas ei saaks ühe lusikamoodi abinõu munasöömiseks, preili?"

„Ei tea. Need on vist kõvad munad."

„Ma ootan seni kui proovite."

Proovimisel osutuvadki munad nii kõvaks, et neid saab süüa noaga.

„Noh, näete," rõõmutseb preili.

Lahtisest aknast toob tuul noorte meeste naeru alt tänavalt. „Ärge te aga aknast välja vaadake," soovitab preili. „Poisid hakkavad loopima".

„Mind loopima? Mispärast?"

„Kes neid teab. Arvavad, et olen mina ja pilluvad väikeste kividega."

„Mis te siis poistele kurja tegite, et nad teid teise korra aknast läbi kividega loobivad?"

„Ega mina ole teinud midagi. Aga siin oli enne üks noorem preili ja see haukus poistega. Siis nad hakkasid loopima. Ükskord magas siin toas üks kriminaal ja hommikul küsis — miks ma temale olen leiva voodisse pannud. Nojah, poisid olid mässinud leivakanika paberisse ja visanud aknast sisse. Aga see leib lendas parajasti ülestehtud voodisse, väiba alla.."

Aknalaual on vana ajaleht, selle vahel leivapuru ja midagi kuivanud suitsukala saba taolist. Võimalik, et sama leht, mille sees lendas leib kriminaali voodisse.

Aga voodipesu on puhas õhtul ja ootamatult hommikulgi. Oletasin, et öösel tuleb ründama „sõjavägi". Oli päris heameel, et pisikese linna hotelliasjandus on mõnes asjas siiski ees suurlinnast, kus hiljuti ühes kristlikus turistidekodus Soome karskustegelastest mitmed nägid elus esimest korda lutikaid.

*

Ja veel tagantjärele meeldib too lahke tütarlaps, kes hoiatas matkajat varitsevate hädaohtude eest. Sest kuidas suhtuks küll enda mõistusse matkaja, kes ärkab hommikul ja leiab enda kaisust leivapätsi või süldikausi? Hea, kui juhtuvad mõlemad — külmaverelisem paluks kindlasti visata üles ka noa ja kahvli ja hakkaks rahuga hävitama hommikuheinet. Kuid — mis siis, kui nood Jõhvi poisid on vahel hiljaks jäänud leivaostuga ja kasutavad oma uljaks pildumiseks vana saabast või munakivi?

Jänkimees.

KUIDAS MEELDIB DAAMIDELE selline kübar, mis võimaldab isegi päisepäeva ajal näha siravaid tähti?

Toimetus: Tallinn, Pikk tn. 40. Avatud kella 8—14. Telef. 454-46. Vastutav toimetaja G. RAHNULO. Väljaandja kirjastus o.-ü. „Uus Eesti" Tallinn.

Peakontor: Tallinnas, Pikk tn. 40. Avatud kella 8—17. Üldtelefon 442-06. Kirjavahetuse aadress: „Tallinna Post", Tallinn, postkast 42b.

Tellimise hind:

	„Ü. Eesti" tellijaile:	
1 kuu . . .	Kr. —.25	Kr. —.15
3 kuud . . .	„ —.75	„ —.45
6 kuud . . .	„ 1.50	„ —.90
1 aasta . . .	„ 2.75	„ 1.50

Lätti ja Leedu sisemaa hinnad. Mujale välismaale Kr. 0.50 kuus. Aadressi muutmine 25 senti. Üksiknumbri hind 5 senti.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused ja „Uus Eesti" peakontor, abikontorid ja esindajad kohapeal.

Rutem saate lehe, tellides kohalikust postiasutusest.

„Tallinna Post" ilmub 1 kord nädalas.

Kuulutuste hind: Kuulutuse küljel 6 senti, teksti seas 12 senti, tekstis 15 senti ja tekstis teksti kirjaga 18 senti m/m ühel veerul.

Kuulutusi võetakse vastu kella 8—17-ni. Kuulutuse osakonna telef. 442-06. Posti jooksev arve 635.

A.-S. „ÜHISELU" trükk, Tallinn.